DİN VE DİNDARLIK

İsmail Lütfi ÇAKAN

Din kavramı, sonuçları ahirete uzanan inanç ve uygulamalardan oluşan bir bütündür. Terim olarak din, akıl sahiplerini, kendi arzularıyla hayırlara sevk eden İlâhi bir nizam, Allah Teâlâ tarafından vaz edilmiş ve insanları Allah'a ulaştıran bir yol, bir kulluk çerçevesidir. Bu sebeple de ilk insandan beri var olagelmiş bir olgu, bir gerçektir. Din denen kavramın son ve en mükemmel temsilcisi, Allah Teâlâ'nın Müslümanlar için kemale erdirdiğini ve seçip razı olduğunu bildirdiği İslâm'dır, Müslümanlıktır.

Kitaplardaki değil, hayattaki görünümüyle bugünkü "Müslüman", kendini yitirmiş bir değerdir" denilse yeridir. En büyük hastalığı, "dünya hayatına fazla rağbet etmek" diye özetlenebilir. Çünkü yiyecek ve giyecek meselesinden başka hiçbir şeye yeterince önem vermiyor." Hatta ekonomik, siyasal ve mensubiyet çıkarlarını dinî görevlerine ve din kardeşliğine tercih ediyor.

Kimi Müslümanlar artık bir anlamda kendilerinin yokluğuna alışmışlar, bâtılda, seküler ortamda yeni bir kişilik kazanmışlardır. Anormalleri normal görme ve karşılama eğilimini giderek daha büyük ölçüde paylaşmaktadırlar. Oysa her Müslüman, gücü yettiğince İslâm esaslarını eksiksiz yaşamak ve sorumluluğu altındakilere yaşatmakla yükümlüdür. Çünkü Müslüman «İslâm›ı yaşama" azim, irade ve sorumluluğuna sahiptir. Bir başka ifade ile din ve dindarlık, gösteriye kaçmadan samimiyetle ve dürüstçe yaşanıp örneklendirilirse kendisinden beklenen etkiyi gösterir. Buna bugün dindarlar dâhil, her kesimde ve her kademede büyük ölçüde ihtiyaç bulunmaktadır. Zira yaşanma şansı bulamamış ya da gerekli kıvamı yakalayamamış dindarlık iddiaları en hafif tabiri ile aldatmacadan ibaret kalır.

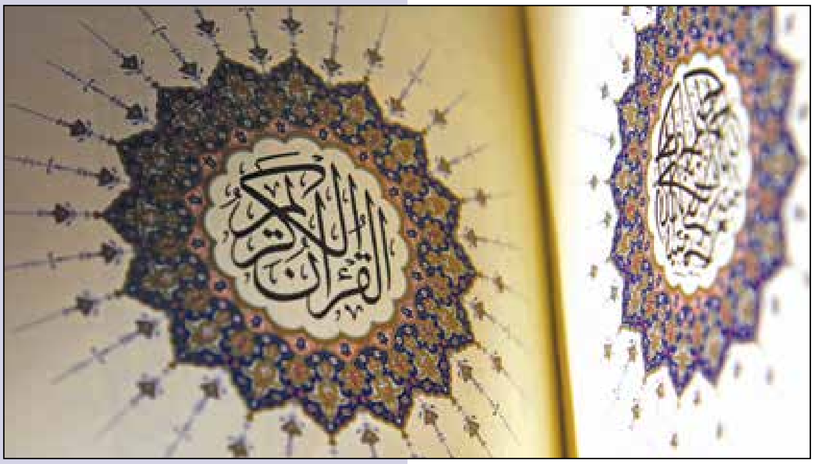

O halde anlamlı bir dindarlık için başkalarının dünyacı anlayış, uygulama ve telkinlerine kapılmadan, hayatı bize bahşeden Rabbimizin emirleri, uyarıları ve "âlemlere rahmet" olan örnek kul son Resul Peygamber Efendimizin sünneti çerçevesinde yaşamak gerekmektedir.

Burada bu çerçevenin bazı temel özellik ve gereklerini hadis-i şerifler ışığında -özetle de olsa-, hatırlayıp paylaşmakta "ümmet bütünleşmesi" açısından fayda vardır diye düşünüyorum.

TEVHİD VE İSTİKÂMET

Resülullah sallallahu aleyhi ve sellem'den sadece beş hadis rivâyet etmiş olan Ebû Amr Süfyân İbni Abdullah es-Sekafî radıyallahu anh diyor ki;

-"Yâ Resûlallah! Bana İslâm'ı öylesine tanıt ki, onu senden sonra hiç kimseye

(Ebu Üsame'nin rivayetinde, senden başkasına) sorma ihtiyacı duymayayım," dedim.

Resülullah (s.a.s.) buyuruyor:

Allah'a inandım de, (peşinden de) dosdoğru ol!" buyurdu.

İslâm Dininin tanım ve tanıtımında tevhid ve istikâmet, iki temel unsur olunca, istikamet, hâlis bir tevhid inancına dayanacaktır, demektir. Temelinde tevhid inancı bulunmayan istikametten/dürüstlükten söz edilemez. Ancak hemen işaret edelim ki, "Tevhid inancına sahip olan herkes, mutlaka dürüst bir hayata sahiptir" de denilemez. Gerçi ilke olarak, gerçek iman, istikâmeti gerektirir.

Devamı 16. sayfada

TÖVBE

İbrahim KOÇ

Tövbe, insanın günahına pişmanlık duyması ve Allah'tan af dilemesidir.

Tövbe, günah kirlerinden arınma ve bir daha işlenmeyeceğine dair Mevlâ'ya söz vermedir.

Tövbe, günahtan sevaba geçiş, şerden hayra dönüştür.

Tövbe, Hakk'a dönüş ve karanlıktan aydınlığa çıkıştır

Tövbe, bir armış ve günahlarla kirlenen insanın tek kurtuluş ümididir.

Tövbe, pişmanlıktır ve her pişmanlık bir tövbedir.

Tövbe, kulun yaptığı yanlışın farkına vararak bu yanlıştan dönmesi, bozulan mânevi hayatını yeniden düzene koymasıdır.

Gözlerin döneceği, yüreklerin hoplayacağı gün gelmeden, yürekleri hoplatan tövbe gayreti ne güzeldir! Keşke onu, her günahın açtığı gediği kapatacak seviyede, âh u eninlerle yapmaya muvaffak ola- bilseydik!

Evet tövbe, böyle ercesine bir dönüşün adıdır. Aksine her söz yalan, her davranış da bir aldatmacadır.

Çünkü günahla kaçırılan şeyler giderilmedikten, hislerde ürperti, ruhta ıstırap, gözlerde yaş belirme- dikten sonra, işlenen kötülüklere karşı nedâmet duyulduğunu iddia etmek, tutarsız ve kabulden uzaktır."

Ne mutlu günahlarını idrak edip tövbeye koşanlara!

Tövbe, günahların verdiği mahcûbiyet sancısının, vicdânın derinliklerinde hissedilmesidir.

Tevbe, ıssız gecelerde yapılan âhu eninin arşa yükselmesi; gözlerden akan nedâmet yaşlarıyla seccâdelerin ıslanmasının adıdır!

Tövbe, kulun, günahından ötürü oluşan iç yarası, içten gelen, yürek yakan "âhh!" lan, ıssız köşelerde ağlayıp inlemesi, seccadesine dökülen göz yaşlarıdır. O yaşlar ki, tövbenin hem süsü hem belgesidir.

"Allah korkusuyla akan yaş, sinek başı kadar bile olsa, yanak yumrusuna dek ulaşan mü'mini Allah, (ebedi) ateşe haram eder!"

"Günahına gereği gibi tövbe edenler, hiç günah işlememiş gibi olurlar."

"Allah Teâlâ, kulun tövbesini, can boğaza gelmedikçe kabul eder."

Tövbe etmek isteyen, şu duâyı huşû ile ve çokça okumalıdır:

"Estağfirullah ellezî lâilâhe illâhû elhayyel kayyûme ve etûbü ileyh..."

"Kim Allah'tan bağışlanma diler ve günahlarıma

tövbe ederim" diye yalvarırsa, günahları bağışlanır."

"Tövbe eden, inanıp salih amel işleyenlerin; Allah, kötülüklerini iyiliklere çevirir. O, çok affedici ve çok merhametlidir."

"Allah, kulunu, tövbe eder halde kapısında bulduğu zaman, her şeyini kaybettikten sonra tekrar bulan kişinin sevincinden daha çok sevinir.»

"İşlenen her bir günah, kafamıza giren her bir şüphe, kalp ve ruhumuzda derin yaralar açar. Günah, kalbe işleyip siyahlandıra siyahlandıra tâ iman nûrunu kalpten çıkarıncaya kadar katılaştırıyor ve o nûru söndürüyor.

Her bir günah içinde küfre giden bir yol vardır. O günah, tövbe edilerek çabuk imha edilmezse, küçük bir mânevi yılan olarak kalbi ısırıyor."

Hadis-i şerifte:

"Günah işleyen kişi âdâbına riâyet ederek güzelce abdest alır, iki rekat namaz kılar ve günahına tövbe ederse, Allah onu mağfiret eder." buyrulur.

Günah, düşünceden pratiğe, geçmedikçe yazılmaz, cezası olmaz.

"Kim namazlardan sonra yetmiş kez istiğfar ederse, işlediği günahları bağışlanır ve hûrilerden âilelerini ve cennetteki köşklerini görmedikçe dünyadan çıkmaz!'

Devamı 17. sayfada

HAYIRLI ÜMMET

Osman Nuri TOPBAŞ

Bir evde hasta olduğu zaman, cumbanın önüne kırmızı bir saksı konulurdu. Seyyar satıcılar bile oradan sessizce geçer, mahallenin çocukları da rahatsızlık vermemek için diğer mahallelerde oynarlardı.

Onların bu gönül terbiyesi, nasıl bir eğitim sisteminin eseriydi? Bu terbiyeyi bugün hangi pedagog, hangi psikolog, hangi sosyal antropolog verebilir?..

Bugün düğünlerde, kutlamalarda atılan havâî fişeklerle, maytaplarla bir zümrenin eğlencesi için; -o gürültüden rahatsız olan bebek mi var, hâmile mi var, hasta mı var, mâtemi olan mı var, düşünülmeden - bütün birtoplumun hakkına giriliyor.

Hâlbuki bizim ecdâdımız, o "hayırlı ümmet", bir karıncayı bile incitmekten çekinen, hassas ruhlu insanlardı.

Zikrine mânî olmamak için bir çiçeği bile koparmaya kıyamayan rakik kalpli Hüdâyîlerimiz, bir karıncaya bile ulu nazarla bakan ve "Yaratılanı severiz, Yaratan'dan ötürü" diyen, derin duygulu Yûnuslarımız vardı.

Bizim Sinanlarımız, Karahisârîlerimiz, Fuzûlîlerimiz vardı. Dünyaya müslümanın gönül dünyasının güzelliğini, estetiğini, zarâfetini, ihtişâmını yansıtan âbide şahsiyetlerimiz vardı.

Bizim medeniyetimiz, bir faziletler medeniyetiydi. Biz de o medeniyetin bugünkü devamı olmak mecburiyetindeyiz.

Tarihte o hayırlı ümmet devam ettiği müddetçe, toplumda dâimâ huzur vardı, saâdet vardı.

Dünyevî imkânların zirvede olduğu bir asırda yaşıyoruz. Fakat ruhlar hasta, gönüller aç! Mânevi açlık sebebiyle bugün insanlık bunalımda!..

Hâlbuki asr-ı saâdete baktığımızda, dünyevî imkânsızlıklara rağmen, bir rûhî buhranla karşılaşmıyoruz.

Çünkü onlar, gerçek huzur ve saâdetin mânâsını kavramışlardı. Asıl hayatın, âhiret hayatı olduğunu idrâk etmişlerdi.

Bugün yine "asr-ı saadet" ümmeti gibi "hayırlı bir ümmet" olmanın gayreti içinde bulunmamız zarûrî...

Cenâb-ı Hak, âyet-i kerîmede:

"Ey îmân edenler! Sizden kim dîninden dönerse, (bilin ki) Allah onların yerine öyle bir topluluk getirir ki, Allah onları sever, onlar da Allâh'ı severler. Onlar mü'minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı izzetli (güçlü ve vakarlı)dırlar...» (el-Mâide, 54) buyuruyor.

Rasûlullah Efendimiz, Benî İsrâil'e benzemeyelim diye, 10 Muharrem orucunda bile bir gün ilâve etmek suretiyle İslâm'ın izzet ve vakârını korudu, dînin şeref ve itibârını zaafa uğratmaktan sakındı...

Bugün ise maalesef global çaptaki kültür istilâsı ve kapitalist, materyalist, liberalist zihniyetin manevî değerlerimiz ve dolayısıyla şahsiyetimiz üzerinde yaptığı büyük tahribat, herkesin mâlûmu...

Televizyonun nefsâniyeti tahrik eden telkinleri, internetin yanlış adresleri, kandırıcı reklâmların ve modaların menfî şartlandırmaları; nesillerimizi, dünya çapında kültürün parmağında oynattığı bir robot hâline getiriyor âdeta. Bizim insanımızı alıyor, iç dünyasını boşaltıyor, kendi değerlerini sinsice empoze ediyor, başka dünyaların insanlarına dönüştürüyor.

Devamı 15. sayfada

MAZLUMUN YANINDA OLMAK

Ali Rıza TEMEL

Haksızlık, adaletsizlik yapana zâlim, haksızlığa uğrayana da mazlum denir. Aslolan ne zâlim ne de mazlum olmaktır. "Ne haksızlık yapar, ne de haksızlığa uğrarsınız." (Bakara, 279)

Allah zulmü hem kendi nefsine hem de kullarına haram kılmıştır. "Şüphesiz ki Allah zerre kadar haksızlık yapmaz." (Nisa, 40) Haksızlık yapanları da şiddetle cezalandırır. "Haksızlık yapanlar nasıl bir yıkılışla yıkılacaklarını anlayacaklardır." (Şuara, 227)

Peygamberler de zâlimlere karşı mazlumları koruma mücadelesi vermişlerdir. Kimisi öldürülmüş, kimisi ülkesinden sürülmüş, hepsi de çeşitli şekillerde tacize uğramışlardır.

Mazlumların yanında olmak hakdan ve haklıdan yana olmaktır. Zâlimin yanında olmak zulme ortak olmak demektir. "Haksızlık yapanlara meyletmeyin yoksa ateş size de dokunur." (Hûd, 113) "Kim, zâlim olduğunu bildiği halde yardım etmek üzere zâlimle birlikte yürürse İslam'ın dışına çıkmış olur." (Suyûtî, câmiu's-Sağir, 2/155) Mazlumun yanında yer almak fazilettir. Müslümanın şiarı da mazlumun tarafında olmaktır.

Hz. Peygamber (s.a.s.) peygamberlikten önce mazlumların hukukunu korumak için kurulan Hilfu'l-fudul'a üye olmuştu. Bu teşkilatın kuruluş hikâyesi kısaca şöyledir: Zebit kabilesinden bir zat malını satmak üzere Mekke›ye geldi. Mekke›nin ko-

damanlarından Âs b. Vail onun malını satın aldı fakat ücretini vermedi. Zulme uğrayan kişi müttefik olan Abdü'd-dâr, Mahzum ve Cunah kabilelerini imdada çağırdı. Fakat bunlar yardıma yanaşmadılar. Üstelik adamı azarladılar. Bu durum karşısında sabah vakti Kureyşliler Kâbe civarında evlerinde iken Ebû Kubeys dağına çıktı yüksek sesle şunları söyledi.

"Ey Fihr oğulları! Evinden ve dostlarından uzak Mekke vadisinde haksızlığa uğrayan kişinin imdadına yetişin. Bu zat ihramlı, saçı başı dağınık, umresini de henüz tamamlamamış. Hicr ile hacer arasında bulunanlar! Yetişin. Bu Kâbe, ahlâkı yüce olan kişilere lâyıktır. Zâlim ve facir elbisesi giyenlere değil." Bu sesi duyan Zübeyr b. Abdu'l-Muttalib meydana çıkıp "Bu göz yumulacak bir hal midir?" diye seslendi. Bunun üzerin Haşim, Zühre ve Teym, Abdullah b. Cüdan'ın evinde toplandılar. Abdullah onlara yemek hazırladı ve bu kişiler, aralarında sözleştiler: Buna göre denizde bir damla su kaldıkça, Sebir ve Hıra dağı yerinde durdukça zâlimden hakkını alıncaya kadar mazlumla el ele verecekler, geçim sıkıntısı çekenlerin yanında olacaklar. Bilahare Âs b. Vâil'in — yanma varıp mazlumun hakkını aldılar ve kendisine teslim ettiler. Mazlumların hukukunu korumak için kurulan bu ittifaka "Erdemliler ittifakı" denildi. Hz. Peygamber (s.a.v.) bu ittifaktan söz ederken şöyle buyurdu: "Ben Abdullah b. Cüdân'm evinde kurulan bir ittifaka şahit oldum. Şayet peygamber olduktan sonra da aynı ittifaka davet edilsem seve seve katılırım. Çünkü onlar gasp edilen malları sahiplerine vermek ve zâlimin mazlumu ezmesine fırsat vermemek için sözleşmişlerdi. (Saiihî, sûbûiui'i-hüda; 2/154)

Zalim, mazlumun şahsında kendine zulmeden kişidir. Zulmünü artırdıkça kendi kuyusunu derinleştirmekte, içinden çıkamaz hale gelmektedir. Firavunlar, Nemrutlar, Neronlar, Şeddatlar, Ebu Cehil ve Ebu Leheb'ler zulümleri sebebiyle lanetli oldular. Zulüm ne korkunç bir suç ki kıyamete kadar sahipleri lanetle anılıyorlar.

Hz. Peygamber (s.a.s.), hayatı boyunca daima mazlumdan yana bir tutum sergilemiş, O'nun yolunu takip eden raşid halifeler de aynı tutum içinde olmuşlardır. Nitekim Hz. Ebu Bekir (r.a.) halife seçildiğinde irad ettiği ilk hutbede; kendi katında mazlu-

mun güçlü, zâlimin ise zayıf konumda olacağını söylemiştir.

Bütün mesele: gücü hakda görmek, başka bir ifadeyle haklıyı güçlü, haksızı güçsüz görmektir. Fakat insanlar genellikle haklı veya haksız olup olmamaya bakmaksızın güçlülerin yanında saf tutmakta, gücü hak yerine ikame etmektedirler. Zulüm; bu tutum ve anlayış sayesinde devam etmektedir. Her ne olursa olsun, zulümle âbâd olmak isteyenlerin akıbetleri berbâd olmaktadır. "Gerçek şu ki zâlimler asla iflah olmazlar." (Enam, 21)

Mazlumların duasını almak, bedduasından sakınmak gerekir. Hz. Peygamber (s.a.s.) şöyle buyurmuşlardır: "Kâfir bile olsa mazlumun bedduasından sakının. Zira beddua ile Allah arasında kabulünü engelleyecek bir perde yoktur." (Aclûnî, Keşfu'i-hafâ hadis no: 75) Beddua genelde hoş karşılanmasa da mazlumlar için bedduaya izin verilmiştir. "Allah, zulme uğrayanların dışında çirkin sözün açıkça söylenmesinden hoşlanmaz." (Nisa, 148) Zulmedilmiş, hakkına tecavüz olunmuş olan kimse feryat edebilir, zâlim aleyhine bağıra bağıra beddua edebilir veyahut ondan yakınacak kötülüklerini söyleyebilir, hatta kötü sözlerine aynen karşılık da verebilir. Allah zulme uğrayanların feryadını dinler, halini bilir. (H. Yazır, Hak Dini, 3/111)

Mazlumların şikâyeti doğrudan Mevla'ya ulaşır. Mücadele suresinin ilk ayeti bunun açık delilidir. "Kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyette bulunan kadının sözünü Allah işitmiştir." (Mücadele, ıâ) Ayetin nüzul sebebi kısaca şöyledir: Havle binti Sa'lebe, Ensardan Evs b. Sâmit'in hanımı idi. Havle bir gün kocasından bir istekte bulunmuş, o da öfkelenip "Sen bana anamın sırtı gibisin" demiş, böylece zıhar söz konusu olmuştu, dâhiliye döneminde bu sözü söyleyene karısı haram sayılırdı. Onu bir daha alamazdı. Evs, yaptığından pişmanlık duydu. Karısına dönmek istedi. Fakat Havle yanaşmadı ve durumu Resûlullah'a arz etmeye gitti ve: "Ya Resûlallah! Evs beni eş olarak seçip evlendiğinde gençtim, çekici idim. Ancak yaşım ilerleyip birçok çocuğum olunca Evs beni anası gibi kıldı ve kimsesiz bırakıverdi. Bu duruma bir çare buluver, dedi. Rasûlullah ise bir hüküm beyan etmedi. Bunun üzerine durumu Allah'a arz ederek: "Allah'ım! Yalnızlığımın şiddetinden ve bana zor gelecek olan ayrılık acısından sana şikâyette bulunuyorum. Küçük çocuklarım var. Onları Evs'e bıraksam zayi olacaklar, yanıma alsam aç kalacaklar, dedi ve başını göğe kaldırıp: "Allah'ım! Sana şikâyet ediyorum, peygamberinin lisanına bir vahiy indir" şeklinde yalvardı. Bunun üzerine hemen ayet nazil oldu. Rasûlullah kendisine müjde vererek "Allah, kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyette bulunan kadının sözünü işitmiştir" ayetini okudu.

Hz. Ömer, bu kadın yanma geldiği zaman ona ikramda bulunurdu. Bir gün Hz. Ömer insanlarla birlikte yürürken bu kadın Ömer'in durmasını istedi. O da durdu ve kadına yaklaşıp elini omzuna koydu ve onu dikkatle dinledi. Kadın bazısı sert olan sözlerini tamamlayınca Hz. Ömer'in yanındakilerden biri: Ey mü'minlerin emiri! Şu kocakarının karşısında Kureyşin erkeklerini beklettin, dedi. Hz. Ömer de: Yazıklar olsun sana! Onun kim olduğunu biliyor musun? dedi. O da "hayır, bilmiyorum" deyince. Hz. Ömer: Bu, Allah Teâlâ'nın yedi kat göğün ötesinden şikâyetini dinlediği kadındır. Bu, Havle binti Sa'lebe'dir. Vallahi geceye kadar gitmeseydi, ihtiyacını bitirmeden ondan ayrılmazdım, dedi.

Zulme uğrayanlar geç de olsa Allah'ın himaye ve yardımına mazhar olmuşlardır. Bunun en canlı örneği Mekke'de müşriklerin amansız zulüm ve baskılarına uğrayıp, ülkelerini terk etmek, uzak diyarlara göç etmek zorunda kalan Müslümanladır. "Zulme uğradıktan sonra Allah uğrunda göç edenleri muhakkak ki biz bu dünyada güzel bir şekilde yerleştireceğiz. Ahiret ecri ise elbette daha büyük olacaktır. Keşke bilseler." (Nahl, 4i) Kadınlı erkekli Habeşistan'a göç etmek zorunda kalanlar bu ilahi va'de nail olmuşlar, sonunda Medine'ye yerleşmişler, bolluğa erişmişler, düşmanlarına galip gelmişler, yeni fetihlere kavuşmuşlar, hayırla anılmışlar, Mevlâ'nın rızasına nail olmuşlardır.

Bu dünyada zulüm hiç eksik olmamıştır. Kimisi güç ve servetiyle, kimisi de fakirlik ve acziyle imtihan edilmiştir. Elbette bu imtihanların neticeleri değerlendirilecek herkes hak ettiğinin karşılığını ya dünyada, ya ahirette ya da ikisinde de görecektir. "Sakın, Allah'ı zâlimlerin yaptıklarından habersiz sanma! O sadece onların işini bir güne erteliyor ki, o gün gözler dehşetten yuvalarından fırlamış, başlar yukarıda bir yere sabitlenmiş, zihinler bomboş kalmış olarak toplanma yerine koşarlar." (İbrahim, 42-43)

Zâlim, mazlumun şahsında kendine zulmeden kişidir. Zulmünü artırdıkça kendi kuyusunu derinleştirmekte, içinden çıkamaz hale gelmektedir. Firavunlar, Nemrutlar, Neronlar, Şeddatlar, Ebu Cehil ve Ebu Leheb'ler zulümleri sebebiyle lanetli oldular. Zulüm ne korkunç bir suç ki kıyamete kadar sahipleri lanetle anılıyorlar. Buna mukabil mazlum Bilaller, Ammarlar, Habbab b. Eretler rahmetle yâdediliyorlar. Kim kiminle olmak ve nasıl yâd edilmek istiyorsa tercihini ona göre yapsın. Zâlimlerle olup lanetle mi, yoksa mazlumlarla olup rahmetle mi anılacağına karar versin.

İdris ARPAT

MUTLULUK ZOR GERÇEKLEŞİR

Mutluluk denilen ruh hâli, daha önceleri “saâdet” kelimesiyle ifade ediliyordu. Epey zamandır “yaşama sevinci” tabiri tedavülde/dolaşımda. Mutluluğa “gönül şenliği” de deniliyor.

Konuyu önce bazı alıntılarla özet olarak ortaya koyalım:

Mutluluk, insanın hayatından memnun olması hâlidir. “İnsan hangi şartlarda hayatından memnun olur?” diye kendimize sorduğumuzda, “aradığını bulduğunda” cevabıyla karşılaşırız.

Peki, aradığımız şeyler, yani hayattan beklentilerimiz hepimiz için aynı olabilir mi? Olamaz. Çünkü beklentilerimiz bir taraftan yetişme tarzımızla, diğer taraftan ruhsal yapımızla alâkalıdır. Sıhhatli olup-olmayışımızın, iktisadi durumumuzun, içinde yaşadığımız toplum seviyesinin de mesûd olup olmayışımızda etkisi vardır.

Bu mevzuda imânımız da birinci derecede rol oynar. İnandığı esaslara uygun yaşamadığını düşünen insan elbette tedirgin olacaktır. Gayrı İslâmî bir yaşayış insanda huzur bırakmayacaktır. Çünkü fıtratımız dinimize ayarlıdır. “Saâdetin çeşmesini Allah açar, Allah kapatır.”

“Gerçek mutluluğa başkalarının kolay sağlanabilen, cömert övgüleriyle değil, değerli bir şeyler yapabilmekle ulaşılır.”

“İnsan aradığını bulduğunda mutlu olur” diyoruz ama Kur’ân-ı Kerim, “insan tatminsiz yaratıldı” (Mearic, 19) buyuruyor. Yani, insan neyi bulursa bulsun yetinemeyecek, daha ötesini isteyecektir.

Bunun bir olumlu, bir de olumsuz yönü vardır. Olumlu yönü şudur: Kişi hangi güzelliği gerçekleştirirse gerçekleştirsin, neye ulaşırsa ulaşsın gözlerini daha yukarıya, daha güzeline dikecektir. Bu da arayışın ve güzellik üretiminin sürdürülmesi anlamına gelir. Maddî güzelliklerde de bu böyledir, mânevî güzelliklerde de. En güzel şiir daha yazılamadı, en güzel türkü henüz söylenemedi, en güzel şehir kurulamadı. Faziletin ötesinde daha yüksek bir fazilet her zaman vardır.

Olumsuz yönü de şudur:

“İnsanın ihtiyaçlarının sınırı vardır ama ihtiraslarının sınırı yoktur.” denir. Bu tespit doğrudur, “iki vadi dolusu altını olsa üçüncüsünü ister insan. İnsanın gözünü ancak toprak doyurur.” Kapitalizm insanın bu yönünü sürekli tahrik ederek varlığını sürdürür. Bu da Kârun’laşmayı getirir.

Netice şu:

İnsanın gönül sızıları, aradığını bulsa da dinmez. Pozitif yönde ilerliyorsa, saygı duyulacak hüzünlerle dolar. Negatif yönde ilerliyorsa içkiye, uyuşturucuya açılır, belki de intihara.

“Aradığını bulma mutluluk sebebidir” tespiti bir hususu daha gündeme taşıyor.

İnsanların fiziki bünyeleri bir birinden farklı olduğu gibi, ruhsal yapıları, gönül dünyaları da farklıdır. Çok yüksek yaratılışlı, aklî ve hissî yönleri çok kuvvetli insanlar olduğu gibi, daha alt düzeyde olanlar da vardır. Yani insanlar yaratılış yönüyle farklıdır. Yetişme, eğitim-öğretimimizde- ki farklılık, makası daha da açacaktır. Dolaysıyla mutluluk veya hüzünlerimizin dozajı da farklı olacaktır.

“Basit insan, mesut insan” tespiti, sâde yaratılışlı, doğru dürüst eğitim görmemiş insanın sevk-i tabiîlerini (iç güdülerini) tatminle mesut olacağını gösterir. Hemen

belirtmeliyiz ki, bu mesut olma değil avunmadır. Düz bir çizgide sayılı günlerini tamamlamadır. Tırmanma şeridine girememedir. Bu insan, topluma bir şey veremeyecek, insanlık seviyesinin yükselmesine katkıda bulunamayacaktır. Topraklara yük, topluma zahmet olarak ömrünü tamamlayacaktır.

Yüksek yaratılışlı, iyi yetişmiş kimseye gelince; insanlığa neler kazandırırsa kazandırsın, içinden bir ses ona "daha iyisi, daha ötesi var" diyecektir. Toplumların yüzakı, insanlık hayrına yaşayanlar bunlardır. Dünya bunlara yetmez, gönül sızıları dinmez. Denilebilir ki, bunlar cennetteki âhengin, ulviliğin, seviyenin alâmetlerini görmüş insanlardır. Büyük sanatkârlar engin gönüllü insanlar hep bunlardan çıkar. Bu insanların bilinen mânâda mesûd olmaları kolay değildir. Bunların derdi, dermanları hâline gelmiştir. Ulvîlik üretimi bunlar için ekmektir, havadır, sudur. Üretmeden mesut olmaları da, yaşamaları da imkânsızdır. Bunların saâdeti hep hüzün karışımı bir saâdettir.

İman veya imansızlık ta insanın saâdeti ve perişanlığı konusunda müessirdir. İmanlı insan, imânını yaşayabildiği veyâ yaşadığına kanaat getirdiği nispette kendini mesûd hissedecektir. Öbür yandan hayatın acı tecellileri karşısında Allah'ın ve âhiretin varlığı ona nefes alma imkânı verecektir. İmân yoksa teselliyi nereden bulacaktır? Hayâtın gülümseyen günlerinde gurur-kibir batağına, acı günlerinde ümitsizliğe sürüklenecektir.

"İnsanı tanımıyoruz" diyor. Kur'ân-ı Kerim de "yaratan bilmez mi? buyuruyor. (Mülk, 14)

Şu hâlde insanı mesut edecek şartlar, Kur'ân-ı Kerime göre oluşturulan şartlardır. Yani "minel bâb, ilel mihrâb" Kur'ân-ı Azîmuşşân'a uygun bir dünya kurulmadıkça, insan kâmil mânâda bir saadet yaşamayıp perâkende mutluluklarla yetinmek zorunda kalacaktır. Böyle bir dünya da uzaklarda, ama çok uzaklarda görünüyor.

İmanlı insan hayrı çoğalttıkça, kırık-kırpık da olsa mutluluğu tadacaktır. Bu, ölümlü dünyada, bir dereceye kadar nefes alma imkânı bulmaktır. Hayatın problemlerini eli-ayağı bir birine dolaşmadan çözmeye çalışma avantajıdır. imânını hesaba katmayanlara gelince, bunlar bir iyilik yaptığında, Yüce Kudret adîl-i mutlak olduğundan, elbette onlar tarafına da saadet rüzgarları estirecektir, ama onları kuşatan olumsuzluk dağlarını, bu rüzgar aşabilecek midir bilmem.

Tolstoy'a sormuşlar; "mutluluğunuzun sırrı ne?" cevap vermiş; "Bende olanlara seviniyorum, olmayanları kafaya takmıyorum."

İşte formül buna derler!

Uygulayabilene aşkolsun.

Şimdi konu netleşti sanıyorum:

Mutluluk denilen ruh hâli mertebe mertebedir ve zor gerçekleşir.

"Huzûra durmadan huzur bulunmaz."

Kalbten Teşekkürler

Osman ALTAŞ

Ey güzel Allah'ım, şükürler olsun,
Tenezzül buyurdun, yarattın beni,
Habib-i Zi-Şan'a, ümmet eyledin,
İman cevheriyle donattın beni...

Değer verdin bana, fani Cihanda,
Vahye varis ettin, ahir zamanda,
Halife vasfında, övdün Kur'an'da,
Sevginle kendine, bağlattın beni...

Gönül ülkesinde, okunur ezan,
Dillerden kalblere, süzülür Kur'an,
Durmadan Allah der, kalb ile lisan,
Vuslat semasında, yaşattın beni...

Düşürdün kalbime, vahiy gölgesi,
Tevbeyle yıkandı, gönül bölgesi,
Yazıldı yüzüme, mümin belgesi,
Sevinçten secdede, ağlattın beni...

Kendine dost eyle, affet ebeden,
Velayet tahtında, yaşat sermeden,
Sevginle sar beni, her an, daimen.
Zikir tezgâhında, parlattın beni...

Ey güzel Allah'ım, Kadir-i Gaffar,
Kalbimde sen varsın, senin aşkın var,
Teşekkürler sana, sonsuza kadar,
Aşk ile secdeye, kapattın beni...

ALLAHIN SEVDİKLERİ, SEVMEDİKLERİ

Cafer DURMUŞ

Bu günkü okumalarımda Âl-i İmrân sûresinin 134. âyet-i kerîmesi var. Şöyle buyruluyor; "O takvâ sahipleri ki, bollukta da darlıkta da Allah için harcarlar; öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah da ihsân edenleri sever."

Bu mübarek âyet-i kerîmenin son cümlesi sanki gönlüme yeniden doğuyor. Allah'ın sevdikleri ve sevmediklerini topluca önüme koymalıyım diyorum. Bakıyorum ki Yüce Mevlâ, sevdikleri ve razı olduklarıyla, sevmedikleri ve gazap ettiklerini bize bildiriyor. Rızasına giden yolu gösteriyor, gazabından sakındırıyor.

Nitekim muhtelif ayetlerde; "Allah tövbe edenleri ve temizlenenleri sever." "Muttakileri sever." "Sabredenleri sever." "Tevekkül edenleri sever." "Âdil olanları sever." ifadeleri geliyor.

Allah'ın razı olduğu kulları bildiren âyetlerin manası şöyle; "(O gün) Allah şöyle buyuracaktır: Bu, doğrulara, doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlara, içinde ebedî kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler vardır. Allah onlardan razı olmuştur, onlar da O'ndan razı olmuşlardır..."

"(İslâm dinine girme hususunda) öne geçen ilk muhacirler v ensar ile onlara güzellikle, tabi olanlardan Allah razı olmuştur."

"Allah'a ve ahiret gününe inanan bir toplumun -babaları, oğulları, kardeşleri, yahut akrabaları da olsa- Allah'a ve Rasûlüne düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin. İşte onların kalbine Allah, iman yazmış ve katından bir ruh ile onları desteklemiştir. Onları içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacak, orada ebedî kalacaklardır. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan hoşnut olmuşlardır..."

"İman edip sâlih ameller işleyenlere gelince, halkın en hayırlısı da onlardır. Onların Rableri katındaki mükâfatları, zemininden ırmaklar akan, içinde devamlı olarak kalacakları Adn cennetleridir. Allah kendilerinden hoşnut olmuş, onlar da Allah'tan hoşnut olmuşlardır..."

Hakikaten, buradaki "sevilen ve razı olunanlar"ın vasıflarına baktığımızda Müslüman'da mutlaka bulunması gereken iyilik ve güzellikleri görüyoruz. Ahlâk-ı İlâhîyi görüyoruz. Haklarında "muh- sinlerdendi", "evvâhun halîm" idi ve "o ne güzel kuldu" buyrulan enbiyâ ahlâkını görüyoruz. Bütün bunların özeti mesabesinde Üsve-i Hasene (s.a.s.)'in tel tel ördüğü erdemleri görüyoruz. Nitekim onun (s.a.s.); "Allah Teâlâ müttakî, gönlü zengin, kendi işiyle uğraşan kulunu sever." buyurmuş olması ve Abdülkaysoğulları'ndan Eşecc (r.a.)'a; "Sende Allah'ın sevdiği iki özellik var: Yumuşak huyluluk ve ihtiyatkârlık" demesi de bu Kur'ânî hakikatlerin ifadesi cümlesindendir.

Allah'ın sevmedikleri ve gazap ettiklerini bildiren âyetleri şöylece sıralayabiliriz:

"Allah kendini beğenen ve daima böbürlenip duran kimseyi sevmez." "Aşırı gidenleri sevmez." "Bozgunculuğu sevmez." "Küfür ve günahta ısrar eden hiç kimseyi sevmez." "Kâfirleri ve zalimleri sevmez." "-Zulme maruz kalanın uğradığı haksızlığı anlatması dışında- kötü sözün açıkça söylenmesini sevmez." "Haddi aşanları sevmez" "İsraf edenleri sevmez." "Hain ve nankörleri sevmez." "Şımarıkları sevmez."

"Kasten adam öldürenlere buğz eder." "Allah hakkında kötü zanda bulunan münafık erkeklere ve münafık kadınlara buğz eder." "Allah'ın kendilerine gazap ettiği bir topluluğu dost edinenlere buğz eder." "İman ettikten sonra kalbini kâfirliğe açanlara buğz eder."

Rasûlullah (s.a.s.) bu konuda şöyle buyurmuşlardır: "Allah Teâlâ kıyamet gününde üç kişiyle konuşmaz, onları temize çıkarmaz, yüzlerine bile bakmaz; üstelik onlar korkunç bir azâba uğrarlar. Bunlar; zina eden ihtiyar, yalan söyleyen hükümdar, ki birlenen fakirdir."

İşte bunlar da Firavun, Karun ve Hâmân gibi sonu ebedî hüsran olan bedbahtların hal ve davranışlarıdır. Onlara yakın durmaktan ve benzemekten sakınmak gerekiyor. Burada açıkça zikredilmeyen hususları ise mukayese ederek ve ehline sorarak yerli yerine oturtmak gerekiyor. Kısacası bu listeyi belli aralıklarla güncellemek ve durum muhasebesi yapmak icap ediyor.

Bu yazıyı bir dua ile bitirelim istiyoruz:

Yâ Rab! Sevdir bize sevdiklerini! Yerdir bize yerdiklerini! Yâr et bize erdirdiklerini!

Vesîletü'n-Necat" veya

MEVLİD-İ ŞERÎF'İN HİKÂYESİ

FATMA NUR CİHAN

Bir Câmi Kürsüsünde

Osmanlı devletinin hüküm sürdüğü, Bursa'nın başkent olduğu demler. .. Devir, Yıldırım Bayezid Han devri... Onun inşa ettirdiği Ulucâmi'in kürsüsüne çıkmış bir İranlı vâiz sohbet etmektedir:

"-Ey cemaat, Allah Teâlâ âyet-i kerimede şöyle buyuruyor: «Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene îman etti, mü'minler de (îman ettiler). Her biri Allâh'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine îman ettiler. "Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında fark gözetmeyiz, işittik, îman ettik. Ey Rabbimiz, affına sığındık! Dönüş, Sanadır." dediler.» (el-Bakara, 285)

Bakın, âyet-i kerimede buyrulduğu üzere, peygamberlerin arasında bir fark gözetmemeliyiz. Şu peygamber, bundan daha üstündür demek olmaz! İsa peygamber kimse, Hazret-i Muhammed de odur..."

Söz, buraya gelince, cemaatten bazıları homurdanmaya, bazıları da alenen itiraza başlar. Bir tanesi söz alır:

"-Vâiz efendi; güzel söylüyorsun, hoş söylüyorsun da yanlış ifade ediyorsun. Senin okuduğun âyet-i kerimede zikredilen husus, peygamberler arasında îman açısından hiçbir fark gözetilmeyeceği... Eğer herhangi bir tanesini kabul etmezsek îmanımız olmaz. Her birine îman etmek şarttır. Peygamberlerin kendi aralarında birtakım derece ve fazilet farklarının olması da yine Kur'ân-ı Kerîm'in âyetiyle sabittir. Rabbimiz, aynı sûrede şöyle buyurmuyor mu?! «O peygamberlerin bir kısmını, diğerlerinden üstün kıldık. Allah onlardan bir kısmı ile konuşmuş, bazılarını da derece derece yükseltmiştir. Meryem oğlu Isa'ya açık mucizeler verdik ve onu Rûhu'l-Kudüs ile güçlendirdik. » (el-Bakara, 253) Peygamber Efendimizin fazilet ve meziyetlerini anlatan birçok âyet ve hadîs-i şerîf vardır. O hâlde bütün peygamberlerin "fazilet ve üstünlük açısından" eşit olması gerekmez; öyle değil mi?"

Kürsüdeki vâiz özür dilemek zorunda kalır. Yanlışını düzeltir ve kürsüden iner. Fakat bu hâdisenin şâhitleri arasında Süleyman Çelebi de vardır. O sıralar altmış yaşlarına yaklaşmış bu zât, Ulucâmi'in imamlığını yapmaktadır.

Kimdir Süleyman Çelebi?

Milâdî 1422 (hicrî 825) tarihinde, yaklaşık 73 yaşındayken vefat etmiş olan Süleyman Çelebi'nin m. 1351 (h.752) doğduğu tahmin edilmektedir. Babası Ahmed Paşa, Sultan I. Murad Han'ın vezirlerindendir. Dedesi ise, Şeyh Mahmud Efendi'dir. Mahmud Bey, 1338 senesinde, Sadrazam Süleyman Paşa ile Rumeli'ye sal ile geçenlerdendir.

Süleyman Çelebi, Bursa'da devrinin ileri gelen âlimlerinden ilim tahsil etmiş; Sultan Yıldırım Bayezid zamanında Dîvân-ı Hümâyûn imamlığı, ardından da Ulucâmii'nin imamı tayin edilmiştir.

Bir Kırılma Noktası

İşte yukarıda hikâyesini özetle-

diğimiz bu hâdise, Süleyman Çelebi'nin gönül dünyasında büyük bir hesaplaşmaya yol açar. Bir insan, hocaolur, âlim diye geçinir de, nasıl olur Peygamber Efendimizin kadr u kıymetini lâyıkıyla bilemez?! Bu düşünce ve gönül buhrânı, onu, Allah Rasûlü -sallâllâhu aleyhi ve sellem-'in faziletleri hakkında bir şiir yazmaya sevk eder.

Yaklaşık altmış yaşlarındayken tamamladığı (m. 1409/h.812) şiirine "Vesîletü'n-Necât" yani "kurtuluş vesilesi" ismini uygun görür. Ancak bu şiir, devrinde ve öncesinde yazılan pek çok şiir arasında çok farklı bir yer işgal eder ve yazıldığı andan itibaren halkın gönlünde âdeta taht kurar. Tarih boyunca Türkçe konuşulan her coğrafyada, "Mevlid" denince bu şiir akla gelecek kadar yaygınlaşır; ölüm, düğün, sünnet vb. hemen hemen her vesileyle Allah Teâlâ'yı yâd etmek ve Peygamber Efendimize muhabbeti tazelemek için bu şiir okunur.

Aralarda Kur'ân-ı Kerim, salevât, başka duâ ve İlâhilerle "Mevlid" adı altında merâsimler icrâ edilir. Belli bir makam ve âhenkle, kaside şeklinde terennüm edilir.

Vesîletü'n-Necât'tan Mevlid'e

Mevlid, aslında edebiyatımızda, Peygamber Efendimiz'in doğumuyla ilgili yazılan şiirlerin bütününe verilen bir tür adıdır. Ancak bu tür, âdeta "Vesîletü'n-Necât" ile özdeşleşmiştir.

Süleyman Çelebi'nin Mevlid'i; "Allah Teâlâ'nın Tevhidi" ile başlar. Burada Allâh'ın birliği, O'nun yüce isim ve sıfatları zikredilir. İlk mısraları hemen herkesin hatırasındadır:

Allah adın zikredelim evvelâ/
Vâcib odur cümle işte her kula
Allah adın her kim o evvel ana/
Her işi âsân eder Allah ona

Daha sonra nâzım (şiiri yazan) için duâ talebi, ardından "Adem'in yaratılışı ve yaratılma sebebi" ile "Peygamber Efendimizin Rûhunun Yaratılması" anlatılır. Son bölüm, "Allah Rasûlü -sallâllâhu aleyhi ve sellem-'in vücudunun zuhûru, doğum ânı, medhi, mucizelerinin beyânı, miracı, hicreti, bazı vasıf ve faziletleri ve vefatı" ile ilgilidir.

Her bir mısrâ, her bir beyt, büyük bir îtina ve işçilikle ele alınmış, "sehl-i mümtenî" yani kolay yapılabilir zannedilen bir ustalıkla inşa edilmiştir. Aruz vezni ile yazılmıştır. Pek çok edebî sanat içermektedir. Hem heyecan (lirizm), hem de bilgi (didaktiklik) yer alır. Ehl-i Sünnet inancının peygamberlik ile ilgili esaslarını en sade, en güzel, en heyecanlı ve doğru bir şekilde naklettiği için; âlim-câhil, her devirdeki insanın gönlünde hak ettiği yeri bulmuştur.

Bu şiirin, gerek kaleme alındığı dönemde, gerekse daha sonraki asırlarda benzerleri arasından farklı bir iltifat ve mazhariyete layık olması da şâirinin ne büyük bir îman vecdi ve ihlâsla bu eseri ortaya koyduğunu göstermektedir.

Süleyman Çelebî, Mevlid'ine Arapça olarak, niyetini, gâyesini hülâsa eden şöyle bir önsöz yazmıştır:

"Rahman ve Rahim olan Allah Teâlâ'nın ismiyle başlarım. Muham- med -aleyhissalâtu vesselâm-'ı bütün yaratılmışların sebebi, en şereflisi ve en azizi yapan, makâm-ı Mahmûd ile şefaat hakkını vererek O'nu bütün peygamberlerden üstün kılan, ismini O'nun ismiyle yanyana yazarak kasetçi şeytanın burnunu sürtüp, O'nun şanını yücelten Allah Teâlâ'ya hamd ü senalar olsun. Muhammed -aleyhissalâtu vesselâm- Allah Teâlâ'nın katında çok makbuldür. Cenâb-ı Hakk'ın melekleri, O'nun yardımcılarıdır. Ağaçlar, toprak ve taşlar, O'nunla konuştular. O'nu sevenler, dünyada ve âhirette sevilip kurtulurlar. Ona düşman olanlar kovulup, Cehenneme atılırlar. Bizi Muhammed -aleyhissalâtu vesselâm-'ın ümmeti yapmakla şereflendiren Allah Teâlâ'ya hamd ederim. Şeriki (ortağı) ve benzeri olmayan, mekândan münezzeh bulunan Allah Teâlâ'nın bir olduğuna şehâdet ederim. O, herkesin kendisine muhtaç olduğu, ibâdet ettiği ve yöneldiği Allah Teâlâ'dır. O, şânı yüce, kullarını rahmetiyle bağışlayandır. Güzel ahlâk ve cömertlik gibi pek çok meziyetleri ortaya çıkaran, vaad edilen kıyamet gününde, her tarafta şefaati kabul edilir bir elçi olan Muhammed -aleyhissalâtu vesselâm-'ın, Cenâb-ı Hakk'ın kulu, rasûlü ve habîbi olduğuna şehâdet ederim. Allah Teâlâ, O'na seçilmişlerin en üstünleri olan temiz âline, ehl-i beytine ve ashâb-ı kirâmma sonsuz rahmet eylesin. Âmin."

RUDOZEM'DE HATİM TÖRENİ DÜZENLENDİ

Rudozemde 19 Nisan 2015 tarihinde 6-14 yaş arası 23 kız ve 19 erkek çocuk için düzenlenen hatim töreni bir nevi bayrama dönüştü.

Hatim töreni, Kur'an-ı Kerim kurslarına katılan ve Kur'an –ı Kerim'i hatim eden çocukların ebeveynleri girişimiyle ve Rudozem Müslüman Encümenliği ile Smolyan Bölge Müftülüğü'nün desteği ile gerçekleştirildi.

Rudozem'de Merkez camii önünde tertiplenen hatim törenine ilçeden Müslümanlar ve Hıristiyanlar, Smolyan ilinden ve ülkenin diğer bölgelerinden, komşu Yunanistan'dan olmak üzere 5 binin üzerinde kişi katıldı. Başmüftü Yardımcısı Birali Birali, Razgrad Bölge Müftüsü Mehmed Ala, Smolyan Bölge Müftüsü Necmi Dıbov, Smolyan Valisi Nedyalko Slavov, Vali yardımcısı Zarko Marinov, Rudozem ve Madan Belediye Başkanları Rumen Pehlivanov ve Fahri Molaysenov, ülke genelinden imamlar ve Müslüman Encümen temsilcileri, işadamları, siyasetçiler ve aydınlar da etkinliği onurlandırdılar.

Kur'an-ı Kerim hocaları Vahdi Delihusev, Hayri Şerifov ve Mümine Şerifova tarafından hazırlanan programda, çocuklar Kur'an-ı Kerim ayetlerini ezberden okuyarak, Bulgarca açıklamasını yaptılar, İslami değerleri hatırlatarak ilahiler söylediler ve Peygamber Efendimiz Hz.Muhammed'in(s.s.s) hadislerini aktardılar. Program, çocukların Bulgaristan'ın iyilik ve refahı için yaptığı dua ile sona erdirdirildi.

Smolyan Bölge Müftüsü yaptığı selamlama konuşmasında, programın hazırlanmasında sarfettikleri çabalarından ve gösterdikleri sabrından dolayı öğretmenlere, çocuklarının İslami değerlere göre eğitiminde üstlendikleri sorumluluktan dolayı velilere ve Kur'an-ı Kerim kurslarında öğrenme azmi gösteren çocuklara teşekkür etti. Bölge Müftüsü: "Bugün okulda başarılı olan, yarın ise ülkemiz ve toplumumuz için yararlı bireyler olacak bu parlak çocuklar ile gurur duyuyoruz. Kur'an kurslarında çocuklara sorumluluk, saygı ve anlayış, hoşgörü ve devlet kurumlarına itibar duygularını aşılıyoruz. Elbette toplumda sorumluluk bilincinin oluşturulması için ülkemizdeki farklı din ve devlet kurumlarının çabalarını birleştirmesi gerekiyor." şeklinde konuştu.

Rudozem Belediye Başkanı, iyilik ve doğruluğa götüren bu yolda devam etmeleri konusunda çocuk ve velilere tavsiyede bulundu ve benzer etkinlikleri gelecekte de destekleyeceğini açıkladı. Başmüftü Yardımcısı, çocukların kişisel, ailevi ve toplumsal açıdan edindikleri bilgilerin yararlarını vurgulayarak, hatim töreninin, dini ve etnik mensubiyet gözetmeksizin farklı insanları bir araya getirdiğinden dolayı duyduğu memnuniyetini dile getirdi.

Hatim töreni çocuk velilerinin misafirler için hazırladıkları öğle yemeği ile sona erdi.

BULGARİSTAN TÜRKLERİ BİR DEĞERİNİ DAHA YİTİRDİ

Değerli şairimiz Zahit Güney Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

3 Şubat 1946'da Bulgaristan'ın Dobriç ili Tervel (Kurt Pınarı) İlçesinin Zırnevo (Kilikadı) köyünde doğdu. İlköğrenimini doğduğu köyde, liseyi ilçe merkezi Tervel kasabasında tamamladı. 1970'te Sofya Üniversitesi'nin Türk Filolojisi Bölümü'nü bitirdi. Dobruca yöresinde dört yıl Türkçe öğretmenliği yaptı. Daha sonra Türkçe eğitimi kaldırılınca, ortaokul ve liselerde on altı yıl Bulgar Dili ve Edebiyatı dersleri verdi. 1984-85 yıllarında Türk azınlığa uygulanan asimilasyona karşı duruşundan ve eylemlerinden ötürü 2 Haziran 1989'da dönemin totaliter rejimince, tek başına, bir bavulla sınır dışı edildi. Anavatanın Tekirdağ'a yerleşerek, 50. Yıl İlköğretim Okulunda on yedi yıl Türkçe öğretmenliğinin ardından 2007 yılında emekli oldu. Evli ve bir kız babasıdır. Berk ve Bilge adında iki torunu vardır.

İlk şiiri 1964'te Bulgaristan'da Yeni Işık gazetesinde yayınlanan Zahit Güney'in genelde edebiyat, özelde şiir tutkusu öğrencilik yıllarına değin uzanmaktadır. Öğretmenlik görevine paralel olarak çeşitli ödüllerle taçlanan şiirlerinin yanı sıra düzyazı türlerinde yazdığı yapıtlar yine çeşitli gazete, dergi ve seçkilerde hem Bulgaristan'da, hem Türkiye'de yayınlandı. Yurt dışında Azerbaycan, Kosova, Makedonya ve Yunanistan'da yapıtları yer buldu.

Zahit Güney'in "İnsan Olmak"(1997), "Bölüşmek" (2002), "İnsan Yanım" (2006) ve "Yaşım Hep On Bir" (2011) adlı şiir kitapları çıktı.

Değerli şairimize Allah'tan rahmet diliyoruz. Mekanı Cennet olsun! Ailesi, yakınları ve tüm edebiyat dünyasının başı sağ olsun!

FİL SÛRESİ

Sûre Hakkında Kısa Bilgiler

Mushaf'taki sıralamada yüz beşinci, iniş sırasına göre on dokuzuncu sûredir. Kâfirûn sûresinden sonra, Felâk sûresinden önce Mekke'de inmiştir. Mekkî olduğunda ittifak vardır. Beş âyettir. Sûre, âdını, ilk âyet-i kerimede geçen "fil sahipleri"nden almıştır.

Önceki Sûreyle İrtibatı

Mushaf sıralamasıyla bir önceki sûre, Hümeze Sûresi'dir. O sûrede, mal toplayıp bununla gururlanan, gıybet ve alayı bir hayat tarzı hâline getirmiş kimselerin durumu ve onların sahip oldukları malların Allah katında hiçbir değeri olmadığı ifade edilmişti.

Bu sûrede de, Mekke'de yaşayan, mal, evlât ve imkânlarıyla mağrur müşriklerden daha azgın, daha güçlü ve "fillerle" takviye edilmiş ordulara sahip kimselerin fecî âkıbeti anlatılmaktadır. Allah Teâlâ, bu gürûhu yok etmek için, büyük ordular göndermemiş; cüsse itibariyle küçücük kuşların attığı minik taşlarla onları yerle bir etmiştir. Onların mal, sayı ve kuvvetleri hiçbir işe yaramamıştır.

"Ashâb-ı Fîl" Hâdisesi

Ebrehe, Arapça'da "İbrahim" kelimesinin Habeşçe söyleniş şeklidir. Ebrehe, bir yunan tâcirinin kölesiyken zekâsıyla Yemen'e hâkim olmuş, Habeşistan ordusunda önemli bir mevkie yükselmiş-

tir. Daha sonra Habeşistan krallığına bağlılığını suretâ devam ettirse de, Yemen'de müstakil bir kral hâline gelmiştir.

Bu Ebrehe, insanların ibadet ve saygı olarak Kâbe'ye akın akın gitmesinden rahatsız olmuş ve onları kendi ülkesine çekmek için Ye

men'in San'a şehrinde bir kilise inşa ettirmişti. Asıl gâyesi ise, ülkesini Arabistan'ın dînî ve ticârî bir merkezi hâline getirmekti.

Fakat bir türlü Araplar, kiliseye istediği rağbeti göstermediler. Üstelik bazı kimselerin mescidi pislemesi ve yakmaya kalkışması, Ebrehe'yi çileden çıkarmış ve ona beklediği kozu vermişti. O, bu işi kökünden halletmek için güçlü bir ordu ile Mekke'ye yürümeye karar verdi. Orada herkesin saygı gösterdiği Kâbe'yi yerle bir edecek, böylece kilisesini alternatifsiz hâle getirecekti.

Ebrehe'nin bu kararı çoktan verdiğini göz önünde bulunduran bazı tarihçiler, sırf bu savaş hazırlığının bir gerekçesi olsun diye kiliseyi kirletme işini bile kendisinin organize ettiğini düşünmüşlerdir.

Ebrehe; Kâbe'yi yıkmak, Kureyş'i ezmek ve böylece Araplara gözdağı vermek için, milâdî 570 veya 571 tarihinde, 60.000 askere ilâveten, o günün tankları mesâbesinde olan 9 yahut 13 fille Mekke'ye doğru hareket etmişti. Yolda kendisine mukavemet eden kabile ve şehirleri yok ede ede ilerledi.

Ebrehe, Habeşliler arasından Esved bin Maksut adında bir komutanı, öncü kuvvet olarak Mekke'ye gönderdi. Esved, Mekke civarına kadar geldi ve burada içinde Peygamber Efendimizin dedesi Abdülmuttalib'in develerinin de olduğu Mekkelilerin hayvanlarını gasз ederek Ebrehe'nin yanına döndü.

Ebrehe, Mekkelilere, karşısına çıkmazlarsa kimsenin mal ve canına dokunmayacağı garantisini verdi ve Mekke'nin reisi ile görüşmek istediğini bildirdi. Abdülmuttalib, yanına çocuklarından birkaçını aldı ve Ebrehe ile görüşmek üzere şehir dışına çıktı.

Abdülmuttalib, Ebrehe'nin kendisine iltifatlarla muamele edip bir şey isteyip istemediğini sorması üzerine, Mekke etrafında gasbedilmiş bulunan develerinin geri verilmesini talep etti. Ebrehe şaşırdı:

"-Ben, Mekke'ye Kâbe'yi yıkmak üzere geliyorum. Sen benden sadece kendi develerini istiyorsun!.." dedi.

Bunun üzerine Abdülmuttalib şu tarihî cevabı verdi:

"-Ben develerimin sahibiyim. Kabe'nin sahibi ise Allah'tır. Onu, O koruyacaktır."

Ebrehe:

"-Hayır, onu bize karşı koruyamayacaktır!.." diyerek Abdülmut- talib'e istediklerini verdi.

Abdülmuttalib, Mekke'ye döndüğünde halkına, bu saldırıdan zarar görmemeleri için civardaki dağlara, tepelere tırmanmalarını emretti. Abdülmuttalib ve Ku- reyş'in ileri gelenleri, Kâbe'nin tokmağına yapışarak Allâh'a duâ ettiler. O zamanlarda bile Kâbe'de 360 civarında put vardı. Bu zor ve sıkıntı ânında hepsini bırakarak, tek olan Allâh'a niyaz etmeye başlamışlardı. Tam duâları bittiği anda, deniz tarafından büyük bir kuş sürüsünün geldiğini gördüler.

O sırada Ebrehe, hazırlıklarını tamamlamış ve fillerin en büyüğü olan Mamud'u öne çıkartarak Mekke'ye doğru harekâta başlamıştı. Fakat Mamud, bir anda yere çakılmışçasına durdu. Bir türlü i- lerlemedi. Geriye döndürdüklerinde, Yemen'e doğru gidiyor, sağ ve sol tarafa yönelttiklerinde oralara doğru da hareket ediyor; fakat ne yaparlarsa yapsınlar bir türlü Mekke'ye doğru ilerlemiyordu. Hattâ bu esnada sopalarla, baltalarla vurmuşlar, kanını akıtmışlar; iplerle, halatlarla çekmeye çalışmışlar, fakat Mekke'ye doğru bir adım bile attıramamışlardı.

Onlar fillerin reisiyle böyle uğraşıp dururlarken gökyüzü, kuş sürüleri ile kaplandı ve karardı. Kuşların her birinin gagasında bir, ayaklarında iki taş vardı. Bu taşlar, nohuttan küçük, mercimekten büyüktü. Her biri, ordunun üstüne gelince bu taşları atmaya başladı. Taşlar, başlarından girip toprağa kadar her şeyi delip geçiyordu. Toprağa girdikten sonra da kaybolup gidiyordu. Zırh, insan ve fil; her şey delik deşik olmuştu. Her taşın üzerinde kime âit olduğu yazıyordu. Taşların temas ettiği yerler önce çürüyor, sonra kaşınıyor ve kaşıntıdan sonra cildi patlayarak eti dökülmeye başlıyordu.

O an ölmeyenler, geri çekilip Yemen'e doğru kaçmaya başladılar. Bu ordudan hemen hemen hiç kimse sağ kalmadı. Yollarda, vadilerde helâk olup gittiler. Ordu kumandanı Ebrehe de hastalandı. Burnu, parmak uçlarına düştü. Düşen her bir parçadan kan ve irin akıyordu. Nihâyet göğsü yarılıp kalbi dışarı fırlayarak öldü.

Fil hâdisesi, Müzdelife ve Mina arasında Mugammes yakınındaki Muhassir vadisinde cereyan etmiştir.

Rivâyetlere göre, Kureyş, bu hâdiseden sonra yedi yahut on yıl boyunca sadece Allâh'a ibadet etmiş, putlara tapmamıştır. Bu hâdisenin vukû bulduğu seneye "Fil Senesi" denmiştir.

DELİORMAN BİR ZAMANLAR HAFIZLAR VE PEHLİVANLAR DİYARIYDI

Osman KILIÇ

Bulgaristan Türkünün milli benlik ve dini ruhunun muhafazasında en mühim rol oynayan amillerden biri de „Hafız Duaları“dır.

Bilindiği gibi dört büyük semavi kitaptan „Kur‘an-ı Kerim“ son Peygamber Hazreti Muhammed (Sallallahü Aleyhi Vessellem)‘e verilmiştir. Bu mübarek kitap âhir zaman Peygamberinin en büyük mucizesidir. Kur‘ an-ı Azımüşşanın birçok hususiyetleri vardır. „Hıfz“, işte bunlardan biridir.

Müslüman halkıyla meskun olan beldelerde, hafız yetiştiren hocalar vardır. Kendileri de hafız olan bu kimseler, 8-10 yaşındaki çocukları hafız çıkarırlar. Hele Deliorman‘da bu âdet çok yerleşmiş, şöhret bulmuştur.

Hemen şunu da ilave edelim ki, bu çok ağır bir iştir. Arapça olarak nazil olan Kur‘an-ı Kerim, Türkler için yabancı bir dil olmasına rağmen, kolayca ezberlenir. Henüz kendi ana dilini bile lâyıkiyle öğrenmemiş olan bu genç ve körpe dimağlar, bülbüller gibi şakıyarak mihaniki bir şekilde de olsa, Kur‘an-ı Kerim‘i ezberlerler ve sonunda büyük halk kitleleri karşısında baştan aşağıya, merasimle okurlar.

Deliorman‘da oğlunu bir başpehlivan olarak görmek isteyen köylüler olduğu gibi, hafız olarak yetiştirme arzusunda bulunan Türk köylüleri de pek çoktur. Kızlarını da hafız yapmak isteyenler vardır. Erkeklerin yanında, kızlardan da hafız olanların sayısı hiç de az sayılmaz.

Çocuğunu hafız yetiştirmek isteyen köylü, evvela bir hoca hafız bulur. Eski zamanlarda hafız yetiştiren hocalar pek boldu. Çocuk hocanın evine götürülür, hoca-hafıza teslim edilir. Tabiî ki, bu iş için hoca-hafiza bir ücret ödenmektedir. Bir ya da azami iki yıl zarfında çocuk, bu hocanın evinde, usulüne uygun bir şekilde çalışır ve Kur‘an-ı Kerim‘i, baştan sona ezber eder.

Hıfz işi tamamlandıktan sonra, eğer hoca başka bir köydeyse, çocuğun babası evvela kendi köyünde komşularını evine davet eder. Buna Deliorman halk dilinde „danışıklık“ denir. Davetlilere sofralar kurulur, yemekler verilir. Yemekten sonra hane sahibi, davetli komşularına:

—“Komşular, ben bir cemiyet yapma niyetindeyim. Çok misafirlerim olacak. Kendilerini karşılama ve ağırlamakta bana yardımcı olur musunuz?“ der.

Komşular da eğer mevsim müsaitse:

— „Sana yardım etmeye hazırız.“ derler.

Böylelikle bir hafız duası yapılmasına karar verilir. Bir gün tayin edilir. Ekseriyetle iş ve hasat zamanları haricinde yapılır bu gibi cemiyetler. Bütün

köylüler, merasimle, at arabaları ile hafızı alıp kendi köylerine getirmek için, hocanın köyüne giderler. Uzun bir at arabası kervanı kurulur. Kervanın önünde Yeşil Sancak-ı Şerif dalgalanmaktadır. Etrafa dini bir atmosfer çöker. Her tarafta ilâhi sesleri duyulur. Ezanlar, Kuranlar okunur. Âdeta yer yerinden oynar. Dini ve ilahi duygular coşar. Kalpler Allah aşkıyla çarpar.

Etraf köyler duaya davet edilmiştir. Kadın erkek, çok misafir gelir. 80 — 100 köyün davet edildiği vakidir. Bin-iki bin hanelik köyler pek çoktur. Dua yapılan köye bu yüzden binlerce halk toplanır. Her köyden gelen yabancılar, belli bir aileye verilir. Davet edilen bütün köyler, ayrı bir hanenin misafiri sayılır. Her köy, misafir kalacağı haneyi, organizasyon komitesinden öğrenir.

Sabah, öğle ve ikindi namazlarından sonra kalabalık bir cemaat huzurunda, küçük hafız, hocasının önünde, 3-4 cüz okur. Cemaat da küçük hafızı, bülbüller gibi şakıyan bu yavruyu, huşû içinde dinler. Kadın ve erkekler aynı yerde bulunmaz. Kadınlar için ayrı yerler vardır.

Her namaz vakti girmezden evvel, tekbir sedalarıyla hafız, evinden camiye getirilir. Her defasında Sancak-ı Şerif çekilir. Sancak önde, büyük bir kalabalık, tekbir sedalarıyla etrafı çınlatarak, küçük hafıza refakat eder. Sonra yine evine sancakla götürülür. Dört gün boyunca köyde ilahi ve kutsi bir hava eser. Gönüller dini vecd ile coşup taşar. Etraftan gelen Müslümanlar arasında bir kaynaşma ve bağlantı kurulur. Dini dayanışma duyguları kuvvetlenir. İslami duygular şahlanır. On binlerce Müslüman Türk, tekbir sedalarıyla İslâm›ın vahdetini, Kur'an-ı Kerim'in azametini ilân eder.

Dördüncü gün nihayet son cüz'e gelinmiştir. „Nebe" süresiyle başlayan Kur'an-ı Kerim'in bu 30. cüz'ünün okunması, âdeta bir dini merasim manzarası arz eder. Dört günden beri hocasının önünde Kur'an-ı Azimüşân'ı baştan başa ezbere okuyan küçük ve genç hafıza yardım olmak üzere, ondan evvel duası buyurulan hafızlar bugün ona yardıma gelmişlerdir. Hepsi küçük hafızın etrafında halka olurlar ve onun hocasının önünde son cüz'ü beraber okurlar. Sırası geldikçe her hafız bu cüz'ün bir süresini okur. Böylelikle Kur'an-ı Kerim baştan aşağıya, büyük bir cemaatin huzurunda okunmuş olur.

Bundan sonra merasimin ikinci kısmına geçilir. Memleketin meşhur âlimleri tarafından vaaz verilir. Kadınlara ve erkeklere ayrı ayrı olmak üzere, iki hoca kürsüye çıkar ve halka vaaz ederler. Bu vaazlarda Müslüman halkı ilgilendiren konular, özellikle Kur'an-ı Kerim ve ona mahsus olan hıfz etme olayı hakkında bilgi verilir, bu mukaddes kitabın ebediyet ve kutsallığı vurgulanır.

Vaazdan sonra da güzel sesli bir hafız tarafından bir Aşr-i Şerif okunur, dua yapılır. Böylelikle genç hafız, resmen halk önünde verdiği imtihan sonunda Hafız-ı Kur'an olarak ilân edilmiş olur.

Duası buyurulan genç hafızlar yeşil hırkalar giyer. Kız hafızlar ise başörtüsü olarak yeşil bir voal örtünürler. Oğlanın başında yeşil sarık, kızın da yeşil türbanı bulunur. En nihayet bütün cemaate de şerbetler ikram edilir.

(Osman Kılıç'ın „Kader Kurbanı" adlı eserinden alınmıştır.)

HAYIRLI ÜMMET

3. sayfadan devam ediyor

İnsanımız egoist ve menfaatperest bir toplum hâline geliyor. İmanlar zaafa uğruyor; ahlâk ve fazîletler zâyî oluyor; merhamet, şefkat ve insanlığa vedâ edilerek tıpkı bir robot gibi duygusuz ve nâdân bir insan tipi oluşturuluyor. Toplumda mânevî huzur ve saâdetin yolları, âdeta cam kırıklarıyla doluyor. Mânevî huzurumuza zehir serpiliyor.

Bugün maalesef toplum, mânen bir sahra hastahanesi gibi. Bu salgın hâldeki ifsâdı bertaraf edebilmek, bu tehlikeli gidişâta direnebilmek ve dâimâ İslâm şahsiyetini muhafaza ederek müslümanca bir duruş sergileyebilmek için; bugün gönül âlemimizi inkişâf ettirerek mânevî değerlerimize daha sıkı sarılmamız zarurîdir.

Cenâb-ı Hak cümlemize, iyiliği emredip kötülükten nehyeden "hayırlı bir ümmet"olabilmeyi lûtf u keremiyle ihsân eylesin.

Bugün maalesef toplum, mânen bir sahra hastahanesi gibi. Bu salgın hâldeki ifsadı bertaraf edebilmek, bu tehlikeli gidişata direnebilmek ve dâimâ İslâm şahsiyetini muhafaza ederek müslümanca bir duruş sergileyebilmek için; bugün gönül âlemimizi inkişâf ettirerek mânevî değerlerimize daha sıkı sarılmamız zarurîdir.

DİN VE DİNDARLIK

1. sayfadan devam

Fakat imandaki kıvam ve kalite farkına bağlı olarak uygulama her mümin için aynı sonucu vermeyebilir. O hailde tevhid inancı, istikametin ön şartıdır ama istikâmet, tevhidin zorunlu neticesi değildir. Ancak hiç kuşkusuz olgunluk (kemâl), tevhit ve istikâmeti bir araya getirebilmektedir.

DÜRÜSTLÜK

Ebû Hüreyre (v.58) radıyallahu anh'den rivâyet edildiğine göre Resülullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

Din, dürüstlüktür/' Kendisine;

-Kime karşı yâ Resülullah? dive sordular.

Allah'a, Resülüne, kitabına, müslümanların yöneticilerine ve bütün müslümanlara " buyurdu.

Çoğu kere "din nasihattir", "din, öğüt vermekten ibârettir " diye tercüme edilen hadis-i şerifteki nasihat kelimesi sadece öğüt anlamında değildir. Balın mumdan süzülmesi anlamına gelen nush, sözün ve amelin hile ve yalandan arındırılmış olması demektir. Bu duruma göre din, samimiyet, dürüstlük ve hayırhahlık anlamında bir nasihattir.

Buradan hareketle hadis-i şerifi "din dürüstlüktür" diye anlamlandırmak mümkündür. Aslında "din dürüstlüktür" anlamı, hadisin devamıyla da tam uyum arz etmektedir:

Allah'a karşı dürüstlük, Allah'ın birliğine sağlam bir iman ve O'na kullukta ihlaslı bir niyet sahibi olmak, emir ve yasakları karşısında amelî/pratik ve dürüst olmak demektir.

Resûl'e karşı dürüstlük, onun peygamberliğini ve getirdiklerini tasdik ile emrettiği ve yasakladığı konularda dürüst davranıp ona samimiyetle itaat etmek, sünnetine sımsıkı sarılıp yaşamaya ve yaymaya çalışmaktır.

Kitab'a karşı dürüstlük, onun Allah'ın kitabı olduğuna inanmak ve içindeki hükümlerle takat ölçüsünde amel etmektir. Âyetleri red-kabul çizgisinde her hangi bir ayırıma tabi tutmamaktır. Yani kitaba karşı dürüst davranmaktır.

Müslümanların yöneticilerine karşı dürüstlük, doğru ve hak olan konularda kendilerine itaat etmek, yardımcı olmak, gerektiğinde gerçeği uygun şekilde kendilerine hatırlatmak, isyan etmemektir. "Yaratıcıya isyan olan yerde yaratılmışa itaat etmemek" çizgisinde durmaktır. Yani onlara karşı dürüst davranmaktır.

Müslümanlara karşı dürüstlük, din ve dünyalarına faydalı olan şeyleri kendilerine göstermek, öğretmek, kendi nefsi için istediğini onlar için de istemek, onlara karşı böyle- sine samimi bir iyilik düşünce ve uygulaması içinde olmaktır.

İslâm anlayışında, Allah'a giden yolun adı "sırat-ı müstakim," yani "dosdoğru yol"dur. Bu yolun yolcusunun imandan sonra en önemli sıfatı da dürüstlüktür. Müslümanın doğruluğunun/dürüstlüğünün sınırı yoktur.

İBADET/KULLUK

Sakif kabilesi elçileri, Resulullah (s.a.s.)den putları Lat'a dokunulmamasını, hiç değilse putlarını kendi elleriyle kırmalarını istememesini ve namaz kılmaktan muaf tutulmalarını talep etmişlerdi. Bunun üzerine Resu1u11ah (s.a.s.) şöyle buyurdu:

- Putlarınızı kendi ellerinizle kırmaktan sizi muaf tutarız ve fakat namaza gelince, gerçek şu ki - Namazı olmayan dinde hayır yoktur (ondan sizi muaf tutamam.)

Bu olay ve Peygamber Efendimizin bu beyanı namazı-niyazı olmayan dinde hayır olmadığı gibi ibadetlerden, kulluktan soyutlanmış bir dindarlıkta da hayır olmadığını göstermektedir.

Yapılacak iş, dînî emirleri gücü yettiğince yerine getirmek, yasakları da mutlak surette terk etmekten ibarettir. Efendimizin bildirdiği dindarlık ölçüsü budur:

Sakif kabilesi elçilerine Peygamber Efendimiz tarafından verilen cevapta, tevhid ülkesinde puta yer olmadığı, dinin emirleri konusunda hiçbir kimse ya da gruba muafiyet ve ayrıcalık tanınması söz konusu olamayacağı açıkça ortaya konulmuş bulunmaktadır.

Bu demektir ki gerçek dindarlık tevhid, istikamet, dürüstlük ve ibadet/kulluk erdemlerini birlikte sahiplenip yaşanmaktan elde edilebilir.

YÜKSEK İSLÂM ŞURASI NİSAN AYI TOPLANTISINI GERÇEKLEŞTİRDİ

Yüksek İslâm Şurasının mutat aylık toplantısı Sofya'da düzenlendi. Yarım seneden beri vekâleten Şura Başkanlığını yürüten Vedat S. Ahmed'in riyasetinde Başmüftülük Medya ve Kültür Merkezinde gerçekleşen oturumda farklı birimlerinin çalışmlarını düzenleyen mevzuatla ilgili bazı değişiklik ve yenilikler yapıldı. Bunların en önemlisi, Yüksek İslâm Şurası kararıyla birkaç aydan beri faaliyette olan Yayın Hizmetleri Komisyonunun işleyişiyle ilgili yönetmeliğin kabul edilmesidir. Komisyon ve Yönetmelik, Başmüftülüğün yayın hizmetlerini daha planlı, düzenli ve seçici bir şekilde yürütmesini sağlayacaktır.

Şura oturumunun diğer önemli gündem noktası ise değişik bölgelerdeki vakıf mallarının kiralanmasıyla ilgili hususların değerlendirilmesi ve bu konuda Vakıflar Komisyonunun sunduğu teklifleri karara bağlaması olmuştur.

Ayrıca oturumda geçen günlerde Pazarcik, Filibe ve Asenovgradlı yedi Müslümanın tutuklanması ele alındı ve bu konuda daha ciddi ve derin değerlendirmeler yapılması gerekliliği üzerine duruldu. Şura üyeleri tutuklamalarla ilgili tedirginliklerini ifade ederken konunun hassasiyetle ele alınması gerektiğini ifade ettiler.

Gündeme alınan noktalar arasında Mart ve Nisan aylarında Ustina İmam Kursu için yapılan yardım kampanyası değerlendirilmiş ve tamamı sonuçlanmayan kampanyaya Müslüman halkın teveccühünün beklenenden iyi olduğu anlaşılmış bulunmaktadır.

Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri ve özellikle Sofya'da düzenlenecek açılış mahiyetindeki Tasavvuf Musikisi Konseri ve Sema Ayini programının hazırlıklarıyla ilgili değerlendirmelerde bulunulmuştur.

TÖVBE

2. sayfadan devam

"Ey insanoğlu, günahların ufukları tutacak kadar da olsa, istiğfar etsen, çokluğuna bakmam bağışlarım."

"Kim günde yüz kere: Sübhânallahi ve bihamdihî" "derse o kimsenin (Allah hakkı olan) günahları deniz köpüğü kadar da olsa dökülür."

"Şüphesiz Allah, çokça tövbe edip temizlenenle- ri sever."

"Bir kimse tövbeyi dilinden düşürmezse, Allah ona her darlıktan, ve üzüntüden bir çıkış yolu gösterir ve onu ummadığı yerden rızıklandırır."

NASUH TÖVBESİ

Nasûh, çok öğüt veren çok samimi demektir. Sahibine, günahı bırakmasını öğütleyen, onu günahtan kurtaran sâdık bir tövbe ile tövbe ediniz, Allah'a dönünüz demektir. Hemen günahı terk etmek, geçmişte olanlara pişman olmak, gelecekte günah işlememeye karar vermek ve üzerinde bulunan her hakkı sahibine ödemek demektir.

Kimi sırattan aşar Kimi yolundan şaşar Herkes ettiğin yaşar Yaşar Hakk'ın izniyle

"Ey iman edenler! Allah'a içten, nasuh bir tövbe ile tövbe edin. Umulur ki Allah, yaptığınız kötülükleri siler de sizi altından ırmaklar akan cennetlere koyar.

Bir hadiste: Usulünce tövbe edip sebat edenin şehitler mertebesinde olduğu bildirilir. Ne var ki, "tövbe ettiği halde bir türlü günahı terk etmeyenin yaptığı tövbe, yöneldiği kapıyla alay etmektir.

"Cehennemden korkarım" deyip de günahtan kaçınmayan.

"Cennete müştâkım" deyip amel-i sâlih işlemeyen, "Peygamberi severim" deyip sünnetine karşı ilgisiz kalan biri, iddiâsında ciddî olamaz.

ÇORLU'DA BULGARİSTAN MÜSLÜMANLARI BULUŞMASI

Çorlu İlçe Müftülüğünün girişimi ve organizesiyle 30 Mart 2015'te Çorlu'da "Bulgaristan Müslümanları Buluşması" programı düzenlendi. Programa Bulgaristan Başmüftülüğü heyeti de katıldı.

Şehirdeki Ticaret ve Sanayi Odası salonunda gerçekleştirilen buluşma, Hz. Ebubekir Camii İmam Hatibi Adem Kara'nın Kur'ân-ı Kerim tilavetiyle başlayıp Çorlu İlçe Müftüsü Adem Gülmek hocanın açılış konuşmasıyla devam etti. Müftü efendi konuşmasında Başmüftülük heyetini selamlayarak katılanları Bulgaristan Müslümanlarının sıkıntılarına çare olmaya, omuzlarındaki ağır yüke ortak olmaya davet etti.

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Bulgaristan'da yaşayan Müslüman kardeşlerimizin dini hizmetlerden yararlanma konusunda muzdarip olduklarını, yeterli cami ve Kur'ân kursu olmadığı ve var olanların ise maddî imkansızlıktan dolayı tamir edilemediğini dile getirdi. Bilhassa çeşitli nedenlerle Bulgaristan'dan Çorlu'ya göç edenlerden ve bütün halktan değişik projelere destekte bulunmalarını istedi.

Yüksek İslâm Şurası Başkanı ve Başmüftü Yardımcısı Vedat S. Ahmed, bir sunum yaparak Bulgaristan Müslümanlarının geçmişten günümüze tarihine, dinî durumuna ve Başmüftülüğün yürüttüğü hizmetlere değindi.

Dobriç (Hacıoğlu Pazarcığı) Bölge Müftüsü Bilâl Darcan ise Dobriç bölgesinde yürütülen çalışmaları görsel olarak anlattı. Bölgede ibadete açık olan camilerin maddî sıkıntılardan dolayı tamir edilemediğini ve ayrıca ibadete açık olan camilerde görev yapacak din görevlisi bulunamadığını dile getirdi.

Heyet adından son konuşmayı Başmüftülük İrşad Daire Başkanı Halil HOCOV yaparak yürütülen irşad hizmetlerine kısaca değindi ve İslâm kardeşliğinin önemine vurgu yaptı.

Programda son olarak Tekirdağ İl Müftü Mahmut GÜRLEN ise heyecan dolu bir konuşma yaparak Bulgaristan'da yaşayan Müslümanlarla bugüne kadar yardımlaşıldığını bunun daha da güçlendirileceğini ifade ederek program esnasındaki konuşmalaradan hareketle yazdığı duygu yüklü şiiri okuayarak dinleyenleri coşturdu.

Program sonunda Bulgaristan Başmüftülüğü heyetine plaket takdim edildi. Ayrıca hemşeriler birbirileriyle konuşup dertleşme imkânı buldular. Programa özellikle Başmüftülüğün organizesiyle önceki yıllarda hacca gidenlerin büyük ilgisi vardı.

ГЛАВНО МЮФТИЙСТВО ОТКРИ С КОНЦЕРТ

КУТЛУ ДОУМ

Главно мюфтийство откри с концерт за Класическа суфитска музика седмицата на благословеното рождение на Пратеника Мухаммед а.с. (Кутлу доум). Концертът се проведе в зала „Св. София" на Народното събрание под ръководството на известния турски музикант и солист Неджип Каракая.

Тази година седмицата на Кутлу доум се отбелязва с редица събития в цялата страна от 18 до 25 април, под наслов „Да живеем заедно в нашето различие". В препълнената до краен предел зала редом с протоколните гости от страната и чужбина бяха и стотици граждани любители на суфитското музициране. Концертът се предава на живо по ТРТ Аваз, чийто милиони зрители споделиха радостта от празника заедно с присъстващите в залата. Концертът започна с художествено четене на Коран и завърши с танца на любовта – сема. Въртящите се дервиши бяха кулминацията на програмата, която накара емоциите на публиката да достигнат до краен предел.

Главно мюфтийство благодари на спомоществователите на събитието „Балмед" и ТРТ, както и на медийните партньори – Българска национална телевизия, Българско национално радио, Българска телеграфна агенция, в. „Преса" и списание „Мюсюлмани".

Главно мюфтийство се извинява на десетките граждани, които поради изчерпване капацитета на залата не бяха допуснати от съображения за сигурност.

ПРАТЕНИКА НА АЛЛАХ Е ПРЕКРАСЕН ОБРАЗЕЦ ЗА ВАС

"С концерта за суфитска музика, който е израз на обич и разбирателство, и своеобразно олицетворение на духовно извисяване, отбелязваме началото на Седмицата на благословеното рождение на Мухаммед (а.с.), под наслов „Да живеем заедно в нашето различие", каза главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи в приветственото си слово на Концерта за суфитска музика в София.

Мероприятието бе организирано от Главно мюфтийство в зала „Св. София" на Народното събрание по повод Седмицата на благословеното рождение на Мухаммед (а.с.). По този повод от 18 до 25 април в цялата страна ще се организират възпоменателни събития.

Събитието уважиха, министри от чужбина, дипломати, народни представители, духовни лидери от балканските страни и стотици граждани любители на мистичната музика. „Пратеникът на Аллах Теаля дойде в епоха, в която бе потъпкано човешкото достойнство и чест, за да избави хората от гнета, който беше обхванал не само арабския полуостров, но и целия свят. Дойде за да бъде пример, както за своите съвременници, така и за хората по цял свят и във всички времена. Той показа на човечеството пътя на спасението и щастието в този и отвъдния свят", посочи главния мюфтия. По думите му той е безупречен пример, за всеки съпруг, съпруга, родител, съсед, както и за всеки уважаващ себе си общественик или държавник.

„Днес човечеството изживява духовна криза и има необходимост от образец за подражание, който да им покаже изхода от тъмнината на невежеството, наричано материализъм и да им помогне да възвърнат духовността, без която се превръщат в един от многото средства за експлоатация", каза още духовния лидер. Според него хората имат нужда да преоткрият себе си и да разберат, че са великото творение на Всевишния и че всичко във вселената е подчинено на тяхната воля, но заедно с това Аллах е истинският притежател на творенията Си. Така ще могат да разберат мисията и ролята си и да намерят своето място в този свят.

„Тази вечер сме заедно, последователи на различни религии и представители на различни етноси за да се докоснем до светлината и напътствието на пратеника на Аллах (с.а.). Имаме рядката възможност да изпитаме мистичното в суфитската музика, а също така и да се насладим на изяществото на „танца на любовта – сема", изразяващ по изкусен начин любовта към всички творения на Всевишния", каза още главния мюфтия. Той посочи, че присъствието зала означава, че сме откликнали на призива на Руми за мир и любов, и сме приели да бъдем солидарни с неговата идея за взаимопомощ и разбирателство.

ПОКАЯНИЕТО «ТЬОВБЕ»

Ибрахим КОЧ

Покаянието е изпитване на чувство за съжаление и виновност заради извършен грях от човека.

Покаянието е пречистване от нечистотията на греха и обещание пред Аллах, че това повече няма да се повтори.

Покаянието - тьовбе - е преход от греха към севаба, връщане от злобата към доброто.

Покаянието е връщането към Аллах и излизане от тъмнината в светлина.

Покаянието е очистване и единствената надежда за спасение на омърсения от греховете човек.

Покаянието е отказ от извършените злини и всеки отказ е едно покаяние.

Покаянието е осъзнаването на раба, че е извършил грешка и отказ от подобни грешки, с което отново обновява нарушения си душевен мир.

Прекрасно нещо е чувството за покаяние преди да дойде деня, в който сърцата ще се свият! Де да можехме да го извършим в същата степен всеки път, при всяка пролука, която греховете отварят.

Да, покаянието е наименованието на подобно мъжествено отвръщане от грехопадението. В противен случай всяка дума е лъжа, всяка постъпка – също.

След като не се премахват нещата, извършени при грехопадението, след като сърцата не изтръпват, душата не страда и не се появяват сълзи на очите, да се твърди, че се изпитва чувство на съжаление заради извършените злини, не струват нищо.

Затова щастливи са онези, които осъзнават греховете си и прибягват до покаянието!

Покаянието е дълбочинното чувство, което се изпитва от болките, които причиняват греховете.

Покаянието е извисяването към небесата на болезнените стенания в тихите нощи; то е в сълзите, породени от чувството за съжаление, които капят върху седжадето.

Покаянието е душевната рана, причинена от греха на раба; неговите стенания, които изгарят сърцето, неговите вопли в тихите ъгли, неговите сълзи, които падат върху молитвеното килимче. Тези сълзи са украсата и изявата на покаянието.

„Всяка сълза, пролята със страх от Аллаха, колкото и малка да е тя, отдалечава вярващия от вечния огън.“

„Онези, които се покайват истински, се очистват – все едно никога не са извършили грях“.

„Аллах Теаля винаги приема покаянието на раба, докато той все още диша“.

Този, който иска да се покае, нека многократно да повтаря следната молитва:

„Естагфируллах, еллезиляиляхеилляхуелхаййелкайюмевеетубуилейх...“ - „Който се моли за опрощение от Аллах и се покайва заради греховете си, то те му се опрощават“.

„Този, който се покае и с вяра върши добрини, то Аллах превръща злините му в добрини. Защото Той е всеопрощаващ и всемилостив“.

продължава на 11 стр.

ВЕСИЛЕТЮ-Н НЕДЖААТ ИЛИ ИСТОРИЯТА НА МЕВЛИД-И ШЕРИФ

Фатма Нур ДЖИХАН

ОТ КАТЕДРАТА НА ЕДНА ДЖАМИЯ

Било в годините на ранната Османска държава, когато Бурса била столица. Начело на страната стоял Йълдъръм Баязъд хан. Един ден от катедрата на джамията, изградена в негова чест и по негова повеля, ваиз от ирански произход произнесъл слово:

„О, вярващи! Аллах Теаля в свещения си айет повелява следното: „Пратеника повярва в онова, което му бе низпослано от неговия Създател, повярваха и вярващите. Всеки повярва в Аллах и в Неговите меляикета, и в Неговите писания, и Неговите пратеници. /И казаха:/ „Разлика не правим между никого от Неговите пратеници“. И рекоха: „Чухме и се подчинихме. Опрости ни, Рабби наш! Към Теб е завръщането!“ (ел-Бакара, 285)

Както е повелено в свещения айет, ние не трябва да правим разлика между пратениците. Не бива да казваме, че този пратеник превъзхожда другия. Какъвто е пратеника Иса (а.с.) такъв е и Хз. Мухаммед».

При тези думи на говорещия, от слушателите се чули гласове на недоволни. Други пък се противопоставили понеоткрито. Един от тях взел думата и заявил: „Ваиз ефенди, хубаво говориш, приятно разказваш, но погрешно се изразяваш. Онова, което се изтъква в свещения айет, който ти прочете, се казва, че сред пратениците не трябва да се прави разлика по отношение на вярата. Ако не приемаме единия от тях, няма да сме вярващи. Безусловно трябва да вярваме във всеки от тях. А че между самите пратеници има някои различия по степента и достойнствата им, отново се потвърждава от айета на Коран-и Керим. В същата сура нашият Създател повелява:

„Тези са пратениците - предпочетохме един от тях пред други; с някои Аллах разговаря, а други въздигна по степени. И дадохме на Иса, сина на Мерйем, ясните знаци и го подкрепихме със Светия дух. А ако Аллах бе поискал, дошлите след тях нямаше да се сражават, след като получиха ясните знаци». (ел-Бакара, 253) Има множество айетии свещени хадиси, които разкриват достойнствата и качествата на нашия любим Пейгамбер. Следователно не е необходимо всички пратеници да са равни по «своите достойнства и степени». Не е ли така?»

Ваизът на катедрата бил принуден да поиска извинение, поправил грешката си и слязъл оттам. Сред свидетелите на тази случка бил и Сюлейман Челеби, който тогава е бил наоколо шейсетгодишен и изпълнявал длъжността имам на Улуджами.

Кой е Сюлейман Челеби?

Той си отива от този свят на 73-годишна възраст през 1351/752 г. по хиджра и се предполага, че е роден през 1422 г. / 825г по хиджра/. Баща му Ахмед паша е един от везирите по време на управлението на Мурад хан I, а дядо му е шейх Махмуд ефенди, който през 1338 г. заедно със садразам Сюлейман паша се прехвърлили на румелийския бряг.

Сюлейман Челеби получил образованието си от най-известните учени на своето време. А по времето на султан Йълдъръм Баязъд е имам на императорския съвет, след което бил назначен за имам на Улуджами в Бурса.

Съществен момент

Случката, която предадохме по-горе, предизвикала дълбока душевна борба у Сюлейман Челеби. Та как може човек да се изучи, да се представя за учен и да не може да оцени по достойнство нашия Пейгамбер? Тази яростна мисъл го подтикнала да напише поетично произведение, в което да възпее достойнствата на Аллаховия Пратеник.

Той нарекъл своето произведение, което довършва на 60-годишна възраст /1409/812 Г/ «ВЕСИЛЕТЮ-Н НЕДЖАТ» – «Повод за спасение». Само че то заема много по-различно място сред множеството други, написани по онова време и веднага грабва сърцата на хората. През цялата история, навсякъде, където се говори турски, като се каже «Мевлид» се подразбира именно това произведение. Започват да го четат по различни поводи – при смъртни случаи, сватби, обрязвания и т.н. с оглед споменаването на Аллах Теаля и изразяването на любовта на хората към Пратеника на Аллах.

Свикват се тържества, в които се четат сури от Коран-и Керим, различни молитви и иляхита, все под общото наименование «Мевлид», където текстът се изпълнява по определен начин под формата на касида.

От «Весилетю-н неджаат» към «Мевлида»

Всъщност под наименованието «Мевлид» се разбират всички поетически произведения, посветени на рождението на Пейгамбера ни. Само че с времето си този поетически вид се слял с «Весилетю-н неджаат».

Мевлидът на Сюлейман Челеби започвал с тевхида за Аллах Теаля – е един и се подчертават Неговите светли имена и качества. Първите редове от текста се знаят наизуст от почти всички хора: «Аллах адън зикределим евеля; ваджиб олур джюмле иште хер кула». «Аллах адън хер ким ол еввел ана, хер иши асан едер Аллах она». /Нека започнем с името на Аллах; то е необходимо на всеки раб в делата му. Който пръв името Му спомене; Аллах ще улесни всичките му дела...»

По-нататък в поемата се разкриват причината за сътворението на света и духът на нашия Пейгамбер. В последния раздел е рождението на Аллаховия Пратеник; разкриване на чудесата, възнесението му в небесата, някои негови качества и достойнства, а накрая и смъртта му.

Всеки ред на поемата, всяко двустишие са написани с вещина и леснина, която ни подсказва за голямото поетическо майсторство. С арабската си стихотворна форма «аруз» тя блести със своя лиризъм и вълнение, което се придава на слушателите. Тъй като «Мевлид»ът разкрива по най-прекрасния, вълнуващ и правдив начин основните положения на вярата за ролята на Пратеника. «Мевлид»ът намирал винаги широк отзвук в сърцата на хората във всяка епоха.

Фактът, че това поетическопроизведение се посреща с много похвали било в своето време, било през следващите векове, показва с каква дълбока вяра, с какво искрено чувство е написано.

Към бляскавата си поема «Мевлид» Сюлейман Челеби е написал увод на арабски,в който разкрива намеренията си и целта си:

„Започвам с името на Милостивия и Милосърден Аллах. Поднасям моите благодарности и признателност към Аллах Теаля, Който направи Мухаммед /а.с./ най-прославения и най-скъпия от всички създания; даде му правото да представлява длъжността застъпник в съдния ден, с което го направи да превъзхожда всички други пратеници и като изписа името му редом със Своето име, натри носа на завистливия сатана и възвеличи неговата слава. Мухаммед /с.а.с./ бе много добре приет пред Аллах Теаля. Меляикетата на Аллах Теаля са негови помощници. Земята, дърветата и камъните говориха с него. Тези, които го обичат, ще бъдат обичани на този и отвъдния свят и ще бъдат спасени. Онези, които са му врагове, ще бъдат прогонени и хвърлени в ада. Благодаря на Аллах Теаля, Който ни ощастливи като ни направи да сме последователи на Мухаммед /с.а.с./. Свидетелствам, че Аллах Теаля няма Свой подобен и съдружник. Той е Този, от Когото всички сенуждаят и всички Му се кланят. Той е най-прославения и всепрощаваща Своите раби и със Своето милосърдие. Заклевам се, че Той е, Който изяви многобройните качества като прекрасната нравственост и великодушие. Мухаммед /с.а.с./ е раб и любимец на Аллах Теаля, на който с прекрасната си нравственост и великодушие ще се приеме застъпничеството му като пратеник в обещания ден. Нека Аллах Теаля го благослови като най-достойния измежду избраните с неговата чистота; членовете на неговото семейство и милостивите му последователи» Амин.

СУРА ФИЛ
(СЛОНЪТ)

Зехра ЕРИШ

Кратки сведения за сурата:

Според мястото на разположението си в мусхафа, тя се намира на 105-о място. А според реда на низпосланието е на 19-о място. Тя е низпослана след сура Кяфирун (Неверниците) и преди сура Феляк (Разсъмването) в Мекка. Общо прието е становището, че е низпослана в Мекка. Състои се от пет айета. Наречена е заради словосъчетанието «владетелите на слона», споменато в първия айет.

Връзката й с предишните айети:

По реда на разположението си в мусхафа преди нея е сура Хюмезе (Клеветникът), в която става въпрос за онези хора, които трупат стока и пари; гордеят се с това, превръщат злословието, интригите и подигравката в начин на живот, но не знаят, че стоката, която трупат, няма никаква стойност пред Аллах.

В тази сура пък се разкрива трагичното положение на по-въздържани от подсилени със слонове армии онези езичници, които живеят в Мекка и се гордеят със стоката, синовете и възможностите си.

Аллах Теаля не изпратил големи армии, за да унищожи тази тълпа, а дребните камъчета, които са хвърляли малките птички и ги разбили на пух и прах. И за нищо не послужили стоките, бройките и синовете им.

Случката със стопаните на слоновете.

Името Ебрехе е етиопското произношение на арабското име Ибрахим. По-рано той бил роб на гръцки търговец. Благодарение на своя комбинативен ум се издигнал до висок пост в етиопската войска и станал владетел на Йемен. По-късно, макар и формално да се подчинява на етиопското кралство, той започнал да управлява достойно Йемен.

Фактът, че хората непрекъснато се стичали в Кябе, започнал да дразни Ебрехе и той решил да ги привлече на страната си. За целта в град Сана наредил да се построи голяма църква. Истинската му цел обаче била да превърне страната си в религиозен и търговски център на Арабския полуостров.

Но арабите по никакъв начин не уважили неговата църква. Освен това някои хора се опитали да я замърсят и запалят, което още повече ядосало Ебрехе. И за да разреши из основи проблема, той свикал многобройна армия и предприел поход срещу Мекка. Там щял да срине до основи Кябе, за да издигне църквата си като безалтернативно място за

поклонение.

Някои историци като имат предвид, че Ебрехе отдавна бил решил това злодеяние, предполагат, че той сам може да е предприел замърсяването на църквата.

За да разруши Кябе и съкруши корейш и по такъв начин да сплаши арабите през 570 или 571 г. събрал около 60 000 войници с 9 или 13 слона, които са били тогавашните танкове, тръгнал на поход срещу Мекка. Напредвал и по пътя си погубвал различни племена и градове.

Ебрехе изпратил разузнавателен отряд под командата на етиопеца Есвед бин Максуд, който стигнал до покрайнините на Мекка, където заграбил животните на мекканците, сред които и тези на дядото на нашия Пейгамбер и се върнал при Ебрехе.

Ебрехе обещал, че ако мекканците не му се противопоставят, няма да посегне на имота и живота на хората и поискал да се срещне с вожда на града. Абдулмутталиб взел със себе си някои от синовете си и излязъл извън града, където трябвало да се срещне с него.

След като Ебрехе го похвалил, го попитал има ли някакво желание, което да му се изпълни. Тогава Абдулмутталиб поискал да бъдат върнати животните, заграбени край града. Ебрехе много се учудил: „Аз идвам в Мекка, за да съборя Кябе, а ти искаш от мене единствено камилите си...“

Тогава Абдулмутталиб му отговорил със следния исторически отговор:

„Аз съм стопанин на моите камили. А стопанин на Кябе е Аллах. Той ще защитава Своя дом!“

Ебрехе отвърнал:

„Не, не! Няма да може да го защитиш пред нас!“

След това дал на Абдулмутталиб онова, което искал. Като се върнал в града, повелил на съгражданите си, за да не пострадат от вражеското нападение, да се оттеглят в околните планини и върхове. Абдулмутталиб и другите първенци на корейш дошли до Кябе, хванали се за дръжката на вратата и се помолили на Аллах. По това време в Кябе все още се намирали около 360 идоли. В този решителен и труден момент те зарязали всичко и взели да се молят на Аллах. Тъкмо когато привършили молитвите си, откъм морето се задали ята птици.

През това време Ебрехе довършил подготовката си и тръгнал към Мекка като най-отпред вървяли най-едрите слонове. Но незнайно защо слонът Мамут по едно време се заковал на мястото си. По никакъв начин не искал да върви. Когато го обърнели назад към Йемен, вървял. Наляво и надясно – също, но към Мекка не пристъпвал. Тогава взели да го налагат с тояги, да го нараняват с брадви, да го дърпат напред, но не можели да го накарат да направи и крачка към Мекка.

Докато се мъчели с водача на слоновете, небето се покрило с ята от птици и всичко наоколо се стъмнило. Всяка птица носела по едно камъче в човката си и две в краката си. Камъчетата били по-малки от нахут и по-едри от леща. Когато птиците долетели над армията, започнали да замерват войниците с тях. Те пробивали главите им, телата им, забивали се в земята. Броните на войниците и слоновете станали на решето. На всяко камъче пишело за кого е предназначено. Там, където камъчетата докосвали, първо мястото загнивало, после започвал ужасен сърбеж, след което кожата и месата се скапвали.

Онези, които не умирали, започвали да отстъпват и да бягат обратно към Йемен. Почти никой от армията на Ебрехе не оцелял. Всички пропаднали по долини и чукари. Командващият Ебрехе също се разболял. Носът му се откъснал и паднал в краката му. От всяко парче месо на тялото му капела кръв и гной. Най-сетне гърдите му се отворили, показало се сърцето му и той издъхнал.

Случката със слоновете станала между Музделифе и Мина – в долината Мухассир.

Според преданието, след този случай корейш седем или десет години се молили само на Аллах и никога повече не са се кланяли на идоли. А годината, в която се случило това събитие, нарекли „Годината на слона“.

В ЗАЩИТА НА УГНЕТЕНИТЕ

Али Риза ТЕМЕЛ

Този, който върши несправедливости и постъпва неправомерно, се нарича угнетител, а тези, които страдат от несправедливостта – са угнетени, обезправени. Ала всъщност човекът не трябва да бъде нито угнетител, нито угнетен. «Вие не сте угнетители и не сте угнетени» . /ел-Бакара, 275/

Пейгамберите също така са водили борба в защита на угнетените. Някои от тях били умъртвени, други изгонени от родните им места и всички по един или друг начин са пострадали.

Да се застане в защита на угнетените – означава да сте откъм страната на справедливостта и праведния. «И не клонете към онези, които угнетяват, за да не ви засегне огъня!» Който макар да знае, че еди кой си е угнетител, а продължава да го поддържа, се смята, че е излязъл извън границите на исляма». (Суюти, Джамиуссагир, 2/155) Достойно е човек да застане в защита на угнетените. Ислямът също призовава това.

Нашият Пейгамбер (с.а.с.) станал член на дружеството за защита правата на угнетените, наречено «Хилфу-лфудул». Ето каква е историята за създаването му; Някакъв човек от племето зебит дошъл в Мекка да продаде стоката си. Ас б. Вил, един от първенците на града я изкупил, но не пожелал да му плати. Човекът потърсил до помощта на свои познати от други племена, но те не пожелали да му помогнат, дори укорили. Тогава призори, докато хората от племето курейш не се били събудили, човекът се изкачил на планината Ебу Кубейс и на висок глас започнал да вика: «О, синове на фихр! Помогнете на човека, който далеч от дом и приятели пострада в долината на Мекка. Този човек е облечен в ихрам, с разчорлена глава, дори не е извършил умре още. О, вие, които се намирате между хеджр и хаджер /между неправдата и камъка/ помогнете ми! Кябе заслужава единствено хора, които имат висок морал, а не облечени в дрехи на угнетители и хайдути».

Когато чул неговия вик, Зубейр б. Абдулмутталиб излязъл на площада и се провикнал: «Нима трябва да търпим това положение?» След това Хашим, Зюхре и Тейм се събрали в дома на Абдуллах б. Джюдаи, който ги нагостил и се разбрали помежду си: Отсега нататък ще бъдат ръка за ръка, редом до потиснатите докато остане капка вода в морето, докато планините Субир и Хира стоят по местата си и докато угнетеният получи своето от угнетителя, ще подкрепят онези, които трудно преживяват. След това те отишли в дома на Ас б. Ваил и взели дължимото от него и го предали на човека. Това сдружение, което създали, за да защитават правата на угнетените, нарекли «Сдружение на добродетелните». Когато ставало въпрос за него, нашият Пейгамбер (с.а.с.) казвал: «Аз станах свидетел на това сдружение. Ако биха ме поканили да членувам в него след като съм известен като пейгамбер, пак щях да приема! Защото те се бяха уговорили да предадат на собственика отнетите по безчестен начин стоки и да не позволяват насилниците

да угнетяват беззащитните». / Салихи/.

През целия си живот Хз. Пейгамбера ни е бил в защита на угнетените. Следващите след него халифи също така останали верни на неговото поведение. Впрочем, когато Хз. Ебу Бекир /р.а./ бил избран за халиф, в първото си хутбе заявил, че ще направи угнетените да се чувстват силни, а насилниците слаби».

Проблемът е хората да виждат силата на страната на правдата или казано с други думи – справедливият да е силен, а несправедливият - слаб. Но хората обикновено не гледат кой е прав и кой не и застават на страната на силните, като поставят силата на пиедестала на справедливостта. Именно благодарение на това положение продължава да властва насилието. Но каквото и да стане, в края на краищата в незавидно положение изпадат онези, които искат да се обградят с насилие. «Не ще сполучат угнетителите». (ел-Енам, 21)

Човек трябва да се стреми да е в съгласие с молитвите на угнетените и да се пази от проклятието им. Пейгамбера ни повелява следното: «Пазете се от проклятието дори на невярващите. Защото няма никаква преграда, която да спре проклятието да не стигне до Аллах». Макар общо взето проклятието да не се одобрява, но за угнетените е разрешено. «Аллах не обича да се прогласява за злото освен от угнетения» (ен-Ниса, 146) Угнетеният, онеправданият може да крещи, да прокълне и да вика срещу насилника или може да изкаже злините, причинени от него, дори може да отвърне на несправедливите му думи. Аллах чува вика на угнетените и унизените и знае за положението им» /х. Язър, Хак дини, 3/

Жалбата, ропотът на угнетените достига директно до Аллах. СураМюджаделе потвърждава това: «Чу Аллах думите на онази, която спореше с теб за своя съпруг и се оплака на Аллах. Аллах чу вашия разговор. Аллах е всечуващ, всезнаещ.» (ел-Мюджаделе, 1) Повод за низпосланието на айета е следния: «ХавлебинтиСалебе бе съпруга на Евс б. Самит от енсара. Един ден Хавле поискала нещо от съпруга си, който се ядосал и й креснал: «Ти си ми като гърба на майка ми!» По този начин възникнало наподобяването. В епохата на невежеството, който изричал тези слова, повече за него жена му се смятало за харам и не можел да се ожени за нея. Евс съжалил за стореното и поискал да се върне, но Хавле не се съгласила и отишла да се допита до Расулюллах: «Я, Расулюллах! Когато Евс ме избра и се ожени за мене, бях млада и привлекателна. Но когато годините ми напреднаха и родих толкова деца, Евс ме уподоби на гърба на майка си и ме изостави като ми заяви: «Виж, намери си начин да се справиш!» При този случай обаче Расулюллах не отсъдил нищо и тя отнесла въпроса до Аллах като Го помолила: «Аллах мой! Отправям тази жалба към Теб. Нека Твоят Пейгамбер получи някакъв вахий». Тогава моментално бил низпослан айета. Расулюллах я поздравил и й прочел айета: «Чу Аллах думите на онази, която спореше с теб за своя съпруг и се оплака на Аллах».

Когато тази жена отивала при Хз. Омер, той винаги я черпел. Веднъж както вървял по улицата с други хора, жената поискала Хз. Омер да се спре. Той отишъл до нея, сложил ръка върху рамото й и я изслушал внимателно. Когато свършила каквото имала да каже, един от придружаващите Хз. Омер му казал: «О, владетелю на вярващите! Заради тази баба накара мъжете на курейш да стоят и да чакат!» Тогава Хз. Омер му отвърнал: «Жалко за тебе! Ти знаеш ли коя е тя?» «Не, не зная!» Тогава Хз. Омер му обяснил: «Тази е жената, чиято жалба Аллах Теаля чу отвъд седемте небеса. Тази бе ХавлебинтиСалебе!»

Онези, които били угнетени, рано или късно са срещали защитата и подкрепата на Аллах. Най-ярък пример за това са мюсюлманите от Мекка, които са изпитвали безпощадния гнет на езичниците и са били принудени да напуснат родните си места и да се преселят в далечниземи. «А които се преселиха заради Аллах, след като бяха угнетени, ще ги настаним на добро място в земния живот, а отплатата в отвъдния е още по-голяма, ако знаят…» (ен-Нахл, 41) Онези, които били принудени с децата и жените си да се преселят в Абисиния, са имали щастието да усетят това Аллахово обещание, като накрая се установили в Медина, забогатели са, победили враговете си, отбелязали нови постижения, споменавани са с добрини и получили одобрението на Аллах Теаля.

На този свят винаги е имало гнет. Едните са били подложени на изпитания със силата и богатствата си, а другите – чрез бедността и немощта си. Естествено, всякога резултатът от тези изпитания ще стане известен и всеки ще получи отплатата си на този и отвъдния – или и на двата свята. «И не мисли /о, Мухаммед/, че Аллах е нехаен към онова, което угнетителите вършат! Той само ги забавя за Деня, в който погледите ще се вцепенят - забързани, вдигнали глави - погледът им е неподвижен, а сърцата им са пусти». (Ибрахим, 42-43)

Угнетителят е онзи, който потиска угнетения. Колкото повече увеличава гнета си, толкова по-дълбоко копае ямата си и не може да излезе от нея. Фараон, Немруд, Шеддад, ЕбуДжехил и Ебу Лехеб – всички били погубени заради злодеянията си. Колко голяма вина е гнетът – извършителите им се споменават чак до свършека на света. А напротив, угнетените се споменават с милост и състрадание. Предоставена ни е възможност за избор – Който с когото иска да върви. Дали да бъде с угнетителите и да го споменават с проклятия, или с угнетените, за да го споменават с милост и състрадание.

ПОЛЕЗНИЯТ ЮММЕТ
ДАВА ОБРАЗА НА ИСЛЯМА

Осман Нури ТОПБАШ

Едно време, когато в даден дом имало болен, на еркерите поставяли червена саксия. Дори уличните търговци минавали тихомълком оттам, а децата от квартала отиваха да играят на другата улица, за да не безпокоят болния.

Плод на каква система на обучение е било това тяхно възпитание? Кой педагог, психолог или социален антрополог може да даде днес подобно възпитание?

В днешно време, ако има сватба, ракетите, които се изстрелват във въздуха за забавление на някои хора, никой не ще да знае и мисли дали няма някое бебе, бременна жена или болен, който се безпокоят от това или се ощетяват другите.

Нашите предци – онези добронамерени хора, са били толкова чувствителни, че внимавали да не настъпят дори мравките по земята. Сред тях имало такива, които даже не смеели да откъснат някое цвете, за да не им попречат да благославя Аллах и изповядвали мисълта: «Обичай сътвореното заради Твореца!» С такива чисти и съкровени чувства са били Юнус Емре, Коджа Синан, Фузули, Карахисари... Това били личности, които отразявали душевните красоти, естетиката и величието на мюсюлманина пред света. Докато били живи – в обществото царяло благополучие и щастие.

Живеем във век, в който техническите постижения отбелязват своя връх. Но за съжаление душите ни са болни и гладни! Поради духовния глад днес човечеството е в криза...

Когато обаче се обърнем назад и погледнем във века на щастието, въпреки недостатъците във всекидневието на хората, не забелязваме да е имало душевни кризи. Защото те разбирали смисъла на истинското благополучие и щастие и осмислили, че истинският живот е този в отвъдното.

Днес е наложително да полагаме усилия, за да сме полезен юммет като в епохата на щастието. В един от свещените айети Аллах Теаля ни повелява: «О, вярващи, който от вас се отрече от своята религия, (знайте, че) Аллах ще доведе хора, които обича и те ще Го обичат смирени пред вярващите, могъщи пред неверниците и които се борят по пътя на Аллах, и не се страхуват от хула на хулител. Това е благодатта на Аллах. Той я дарява комуто пожелае. Аллах е всеобхватен, всезнаещ». (ел-Маиде, 54)

Нашият Пейгамбер (с.а.с.), за да не прилича на израиловите синове прибавил още един ден на оруча от 10-ти мухаррем. Така той спасил честта и достойнството на исляма и предотвратил нападките над славата и честта на религията ни.

ПОКАЯНИЕТО «ТЬОВБЕ»

продължава от 3 стр.

„Когато Аллах види Своя раб да се моли и да се покайва пред дверите Му, то рабът се радва повече от човека, който е намерил изгубената си вещ».

„Всеки, извършил грях, всяко съмнение, което е обхванало главите ни причиняват дълбоки рани в сърцата и душите ни. Грехът прониква в сърцето, очерня го и убива сиянието на вярата в него, след което го изхвърля оттам.»

Във всеки грях има път, който води към неверието. Ако този грях не се премахне час по-скоро оттам, се превръща в малка душевна змия, която хапе сърцето».

В един свещен хадис се казва:

„Ако този, който е извършил грях, вземе абдест по правилата и кланя два рекятанамаз и се покае заради греха си, Аллах го опрощава“.

Докато грехът не се реализира от мисълта в практиката, то за него няма наказание.

„О, човече, дори греховете ти да обгръщат хоризонтите, ако ти се покаеш, ще те опростя независимо от големината им“.

„Няма съмнение, че Аллах обича онези, които често и много пъти се покайват и се пречистват“.

„Ако един човек всеки миг се покайва, то Аллах ще му покаже изход от всяка безизходица и мъка».

Покаянието на наставника

Наставникът е човек, който дава много искрени съвети. Съветва извършителя да зареже греховете и да се покае с чистосърдечно покаяние и да се върне при Аллах. Това означава моментално да зареже греха, да изпита чувство на съжаление за извършените по-рано грехове и да реши никога в бъдеще да не ги прави и да се издължи на всеки, на когото дължи нещо.

„О, вярващи! Покайте се искрено и сърдечно пред Аллах с покаянието на наставника. Да се надяваме, че Аллах ще изтрие злините, които са извършени и ще ви постави в дженнета, където текат златни реки“.

В един хадис се повелява: «Всеки, който се покайва по най-добрия начин, постига степента на шехидите - мъченици. Само че онова, което върши този, който се е покаял в никакъв случай не изоставя греха с подигравка, към която се е насочил.

А днес всички сме свидетели на културния колониализъм в епохата на глобализма, капитализма, материализма и либерализма, които нанасят големи вреди на духовните ни ценности, а оттам и на личността ни.

Злощастните внушения на телевизията, отрицателното въздействие на уж убедителните ѝ реклами и модни линии, превръщат поколенията ни в роботи, които въртят на пръста си. Грабват нашите хора, опразват вътрешния им свят, коварно и потайно прокарват своите ценности и ги превръщат в хора на други светове.

Хората ни се превръщат в общество от егоисти, които целят единствено собственото си благополучие. Вярата им отслабва, моралът, праведността и достойнствата изчезват. Прощаваме се със състраданието, милостта и човечността и се оформя безчувствен човешки тип и невеж като. Пътищата за постигане на морално благополучие и щастие в обществото се покриват с парчета стъкло. Отравя се душевното ни благополучие.

За съжаление днешното общество по душевността си напомня пустинна болница. За да може тази епидемична беда да се преодолее, да се противопоставим на този опасен ход и да запазим и изявяваме ислямската си душевност, трябва да обогатим душевния си мир, още по-здраво да прегърнем духовните си ценности. Нека Аллах Теаля да повели доброто и да премахне злото, за да се превърнем в полезен и ползотворен юммет.

РЕЛИГИЯ И РЕЛИГИОЗНОСТ

Исмаил Лютфи
ЧАКАН

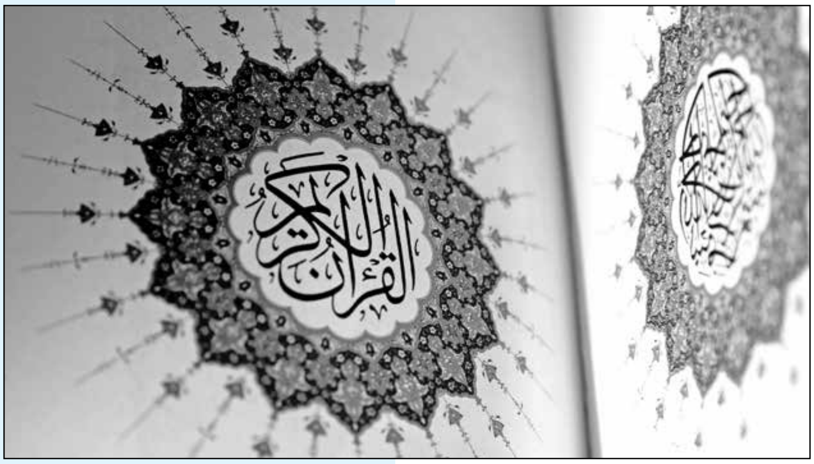

Понятието «религия» е цялостно, тъй като обхваща вярата и нейните изяви, чиито резултати достигат до отвъдния свят. Като понятие религията е рамка, която кара мислещите хора да поемат по собствено желание по пътя на служение начертан от Аллах, който ги води до Него. Ето защо религията е явление, което съществува от първобитния човек до наши дни. Последната и най-добре изявена форма на религията е ислямът, сиреч мюсюлманството, доведено до съвършенство от Аллах Теаля. Предназначено е за мюсюлманите.

Ако не говорим за онзи мюсюлманин, който се описва в книгите, а този, когото виждаме в реалния живот, може да се каже, че това е ценностна система, която е загубила своята стойност. Най-страшната му болест може да се обобщи като «прекомерното му уважение и преклонение пред живота на тоя свят». Защото той вече не отдава достатъчно внимание на нещо, освен храната и облеклото си. Вместо религиозните си задължения и религиозното братство оказвапредпочитание повече към икономическите и политическите си интереси и средата, към която принадлежи.

В известен смисъл някои мюсюлмани вече са се примирили с отсъствието на тези ценности и са изградили нова самоличност в светската среда. Във все по-голяма степен започват да споделят склонността да виждат и да възприемат ненормалното като нормално. Ала всеки мюсюлманин е задължен по своите възможности точно и пълно да изпълнява основите на исляма и да съдейства на другите, които са под негова отговорност. Защото истинският мюсюлманин има желание, воля и отговорност да изживее живота си по изискванията на исляма. Казано с други думи, религията и религиозността се изявяват най-добре като пример, когато изпълняваме честно, искрено и сърдечно задълженията си без да се увличаме по показността. Именно от това днес се чувства необходимост дори сред религиозните среди. Защото всяко твърдение за религиозност, което не е могло да се реализира меко казано е измама.

Следователно за една смислена религиозност се налага да живеем в рамките на повелите и забраните на нашия Рабби и сюннета на образцовия Му раб, нашия Пейгамбер – пратен за дар на световете без да се увличаме по светските разбирания, практики и внушения на другите.

Смятам, че ще бъде полезно в тези редове, в светлината на светите хадиси, макар в обобщен вид да споделя основните особености и необходимости на тази рамка.

Тевхидът и посоката

Ебу Амр Сюфян Ибни Абдуллах ес-Секафи, чрез който до нас са достигнали само пет хадиса на Ра-

сулюллах (с.а.с.) попитал: „Я, Расулюллах, рекох, опиши ми исляма така, че след теб да не се налага да питам някой друг за това“.

Расулюллах (с.а.с.) повелил:

„Кажи: Повярвах в Аллах, след което бъди праведен“.

След като в определението и описанието на исляма тевхидът - вярата в единния Аллах - и вярната посока са двата основни елемента, това означава, че вярната посока ще се обляга на чистата вяра в единния Аллах. Като не се основава на тази вяра в единния Аллах, не може да се говори за вярната посока, т.е. праведността. Само че веднага трябва да отбележим, че: Не може да се твърди, че всеки, който вярва в тевхида, единния Аллах, непременно живее праведно. По принцип истинската вяра изисква правдивост. Но поради разликата в качеството й не може да даде еднакви резултати. Следователно вярата в единния Аллах е предварителното условие за правдивостта, но правдивостта, не е непременно задължителен края на вярата в единния Аллах, е зрелостта ги обединява в едно.

Правдивостта

Според друго предание, достигнало до нас чрез Ебу-Хурейре, Расулюллах повелил:

„Религията е правдивост“.

Попитали го:

„Спрямо кого, я, Расулюллах?“

„Спрямо Аллах, спрямо Неговия Пратеник, спрямо водачите на мюсюлманите и спрямо всички мюсюлмани“.

Често се казва: «Религията е наставление. Религията е даване на съвети». В тези случаи думите «наставление» и «даване на съвети» не са употребени в техния пряк смисъл. При наставлението думите и действията трябва да са изчистени от лъжата. В този смисъл вече религията означава чистосърдечност, правдивост, добротворство

Справедливост спрямо Ресулюллах има в потвърждаването на неговото призвание, на онова, което е известявал, повелявал и да сме честни и справедливи спрямо това, което е забранявал и чистосърдечно да му се подчиняваме, да се придържаме строго към сюннета му, да заживеем по неговите изисквания и да работим за разпространението му.

Справедливост спрямо книгата означава да признаем и да вярваме, че тя е Аллахова книга и да се съобразяваме с изискванията и забраните й.

Да не подлагаме на съмнения айетите в нея и да не ги делим – този приемаме, а онзи – не.

Справедливост спрямо ръководителите на мюсюлманите – да сме честни и справедливи по онези теми, които са верни; да им се подчиняваме и когато е необходимо по подходящ начин да им подскажем истините, да не се бунтуваме срещу тях.

Справедливостта спрямо мюсюлманите – да им се покаже и се приучат на онова, което е полезно за религията и живота им; онова, което желаят за себе си да пожелават и за тях и да постоянстват в желанията си.

Според разбирането в исляма името на пътя, който води към Аллах се нарича «съратъмюстаким» – най-правия път. А най-важното качество на пътника, поел по него след вярата трябва да бъде правдивостта, която при мюсюлманина е безгранична.

Ибадетите-служението

Посланиците на племето сакиф помолили и настояли да не се закача идола им Лат, в най-лошия случай да не се иска собственоръчно да го унищожат; да са освободени от задължението да кланят намаз. Вследствие на това Расулюллах повелил:

„Ще ви простим задължението собственоръчно да унищожите идолите си, но доколкото става въпрос за намазите трябва да знаете, че няма полза от религия, в която няма ибадет.

Този случай и това изявление на нашия Пегамбер (с.а.с.) ни показват, че от религия, в която няма намази, тоест ибадети и от религиозност и служение няма полза. Следователно не ни остава нищо друго да изпълняваме според силите си религиозните повели.

В отговора, който нашият Пейгамбер (с.а.с.) дава на посланиците на племето сакиф ясно проличава, че там, където властва мисълта за единния Аллах, тоест тевхида, на човек или на група не се признават извинения и привилегии. Това означава, че истинската религиозност се постига, когато заедно се прилагат тевхидът, правдивостта и ибадетите – служението.

Осман КЪЛЪЧ

НЯКОГА В ДЕЛИОРМАНА ИЗРАСТАВАХА ХАФЪЗИ И ПЕХЛИВАНИ

В утвърждаването на националната самобитност и религиозна душевност на турците в България важна роля са изиграли тържествата, които се организираха по случай обявяването на хафъзи, така наречените „хафъз дуаларъ“.

Както е известно Коран-и керим като една от четирите велики небесни книги е даден на нашия Пейгамбер Хз. Мухаммед /с.а.с./. Тази книга е най-голямото чудо на последния пейгамбер и притежава някои свои особености. Така например «хъфз“ е една от тези особености.

В мюсюлманските страни има ходжи, които подготвят хафъзи. Тези ходжи, които също така са хафъзи подготвят 8 - 10 годишните деца като хафъзи. Този обичай особено много се радваше на голяма популярност в Делиормана.

Веднага искам да отбележа, че подготовката на един хафъз е особено тежка и трудна работа. Въпреки че Корани керим е низпослан на арабски, който се явява чужд език за турците, самият Коран се наизустява много лесно. Тези малки деца, които не са усвоили дори родния си език още, макар и механично, бързо усвояват и научават Корана, и

накрая пред многохилядна сбирка от хора тържествено го четат.

В Делиормана има много бащи, които мечтаят да видят синовете си като баш пехливани. Но има и такива, които искат синовете или дъщерите им да израснат като известни хафъзи - четци на Корана. Така че никак не е бил малък броят на хафъзите и сред девойките.

Родители, които желаеха детето им да израсне като хафъз, преди всичко избираха и се спираха на добър ходжа за целта. В миналото имаше много такива ходжи, които подготвяха хафъзи. Детето се водеше в дома на ходжата и му се поверяваше. Естествено за целта на ходжа ефенди му се плащаше. За една или максимум за две години това дете в дома на ходжа ефенди по подходящ начин се подготвяше и научаваше Корана открай до край.

Ако ходжа ефенди живее в друго село, бащата на детето първом кани съседите в дома си. Това на езика на делиорманските турци се казва «данъшъклък“ - съветване. Поканените заемат местата си около софрата, поднасят се различни ястия. След храна домакинът се обръща към съседите си с думите:

– Уважаеми съседи, решихме да свикаме тържество по случай довършването на Корана от сина ни. На него надяваме се да присъстват много гости и от съседните села. Моят въпрос е: Бихте ли оказали съдействие при посрещането им?

Според това съседите му отговарят:

– Готови сме да ти съдействаме във всичко!

По такъв начин се вземаше решение за провеждане на «дуа“ за обявяването на новия хафъз. Определяше се и денят. Подобни тържества се организираха в дни необременени с полска работа. Всички селяни впрягаха конете си и тръгваха към селото на ходжа ефенди, за да дове-

дат хафъза. Съставяше се цял керван от конски каруци. Пред кервана се развяваше свещеното зелено знаме на исляма. Всичко наоколо потъваше в духовна атмосфера. Отвсякъде се разнасяха иляхита, четците четяха Корана, чуваше се как ечи гласът на мюеззина. Всичко потъваше в тържественост. Сърцата закипяваха в религиозна и Аллахова духовност.

В тържеството «дуа“ биваха поканени и съседните села. Прииждаха безброй мъже и жени от близо и далеч. Случвало се да бъдат поканени до 80 - 100 села. А в този край не са малко селата с население от хиляда, две хиляди души. За това в уреченото село, в уречения ден се събираха хиляди хора. Пристигналите от съседните села се разпределяха по семейства като гости. Хората от всяко село предварително се известяваха от организационния комитет в кои семейства ще бъдат настанени.

След сутрешния, обедния или икинди намаз малкият хафъз заставаше пред своя ходжа и многобройни слушатели и започваше да чете Корана. Хората, мъже и жени застанали поотделно в смирение слушаха малкия четец, който като птица пееше Корана.

Когато настанеше време за намаз, малкия хафъз се вземаше от дома и с възгласи в прослава и възвеличаване на Аллах го водеха в джамията. Всеки път това ставаше под свещеното знаме. Отпред върви знаменосеца, следван от многоброен народ, чиито гласове отекваше селото и околността. След намаза отново под знамето го връщаха вкъщи. В продължение на четири дена в селото цареше свещена Аллахова атмосфера. Сърцата туптяха в религиозен екстаз. В такива моменти укрепваше религиозното чувство, избуяваше ислямската солидарност. Десетки хиляди мюсюлмани с възгласи в прослава на Аллах известяваха величието на Корана.

През четвъртия ден, най-накрая наставаше време за последния 30-тия джуз от Корана, който започва със сура «Небе». Тогава всичко потъваше в религиозна тържественост. Малкият четец, който вече четвърти ден четеше наизуст части от Свещения Коран, днес вече имаше помощници. Дошли са да му „помогнат“, предишни хафъзи, чиито тържества са отминали по-рано. Всички те заобикалят малкия хафъз и четат в един глас последния раздел пред неговия ходжа. По такъв начин целият Коран бива изчетен открай до край пред многобройния джемаат.

След това идва ред на втората част на тържеството. Прочути учени мъже от цялата страна произнасят свои слова - вааз, поотделно за мъже и за жени. В тези си слова те засягат главно онези теми, които интересуват хората, дават наставления как да се наизустява Корана разкриват неговата святост и вечност.

След словата - вааз, хафъз с приятен глас чете ашри шериф и се молят. По такъв начин младият хафъз след специално положения изпит пред народа се обявява за действителен хафъз — владеещия наизуст Коран-и керим.

На края на всички присъстващи се предлагаше шербет.

/Из книгата „Кадер курбанъ“/

Девойки преди хатим дуасъ

ОТ ПЛОДОВЕТЕ НА ПРОЛЕТНАТА ВАКАНЦИЯ

Участнички в семинар в Момчилград

„И си помагайте един другиму в праведността и богобоязливостта, и не си помагайте в греха и враждебността! И бойте се от Аллах!“ (Сура ел Маиде -2)

Всяка година по време на ваканциите Главно мюфтийство организира семинари за ученици. През настоящата априлска ваканция се проведоха няколко семинара в няколко центъра на страната: СОДУ „Нювваб“ гр.Шумен и базата ни в гр. Рудозем за момчета, в СОДУ Момчилград и с. Горско Сливово за момичета, както и в гр. Айтос за момичета и момчета. Повече от 250 ученици от 4-ти до 8-ми клас

Участници в семинара в Айтос

Участници от семинара в Шумен се снимаха за спомен

се включиха в семинарите, като изучаваха религията си, забавляваха се в различни сценки, рецитираха иляхи, опознаваха забележителности в населеното място, правиха картички и много други забавни неща, запознаха се с деца от различни краища на България. Направените картички и други украшения бяха дарени на кампаниите за благотворителност, които се организират периодично по районите за подпомагане на сираци, бежанци и други нуждаещи се групи. На края всички получиха подаръци от изданията на Мюсюлманско изповедание.

Главно мюфтийство благодари на всички участници, и специално на преподавателите в семинарите (ваизи, ваизета, имами и студенти от ВИИ София), а също така и на персонала на Духовните училища в Момчилград и Шумен, и мюсюлманско настоятелство в Рудозем, екипа в гр. Айтос, с. Горско Сливово за всички положени усилия, така че децата да изкарат едни незабравими дни. (Собств.инф.)

На семинара в Рудозем, участниците развиваха и физическите си качества

ПОЛЗОТВОРЕН СЕМИНАР ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЧИЛИЩАТА НИ

Отдел „Образование" към Главно мюфтийство проведе тридневен семинар на учениците от Средните общообразователни духовни училища в Русе, Шумен и Момчилград в периода от 1 до 4 април с цел обогатяване на общата култура на учениците в училищата и запознаване с тях и техните нужди.

С тях беседваха главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи, зам.-главният мюфтия Бирали Мюмюн Бирали, зам.-мюфтията по „Образователната дейност Ведат Ахмед, главния секретар на Мюсюлманско изповедание Ахмед Ахмедов и началник отдел „Образование" Хюсеин Карамолла. Учениците имаха шанс да се запознаят и с д-р Исмаил Джамбазов, който е един от първите випускници на духовното училище „Нюввав". Той им разказа за свои спомени и ги запозна с историческите паметници на София.

Учениците посетиха джамията Баня баши, църквата Александър Невски, Природонаучния музей, театрална постановка и др. Бяха много добре посрещнати в Народното събрание и Президентството. Посетиха и Главно мюфтийство, като се запознаха с работата на отделите, след което посетиха и Висшия ислямски институт.

Накрая със задоволство учениците от СОДУ се разделиха с надеждата, че ще се проведат още такива полезни семинари и посещения.

Дуата ни е Аллах (Дж. Дж.) да даде благодат и полза от това мероприятие.

ИЗПИТАНИЕТО НА ЧОВЕЧЕСТВОТО С ХЕЛЯЛ ХРАНА

Теологическият факултет на Университета Сакаря в Република Турция съвместно със Световната организация за хелял стоки организира международен симпозиум за проблемите на Хелял сертифицирането. В симпозиума, който се проведе на 19-20 март, участваха над 30 докладчици от различни мюсюлмански страни, които представиха своите изследвания свързани с проблемите на хелял производството, стандартизацията и търговията. В симпозиума взеха участие различни държавни организации като Институт за турски държавен стандарт (ТСЕ), Световен ислямски институт за хелял храни и неправителствени организации.

Те се обединиха под мотото „Изпитанието на човечеството с консумирането на хелял храна". Всички бяха единодушни, че за повишаване на доверието в хелял сертифицирането занапред са необходими единни критерии, контрол и логистика на хелял стоките по целия свят.

Сред участниците на международния форум бяха и председателят и членът на Комисията за издаване на сертификат „Хелял" към Мюсюлманско изповедание Халил Ходжов и Бейхан Мехмед. Те имаха възможност да се запознаят с практиките в областта в световен мащаб и да представят правилника и начина за издаване на хелял-сертификати в България и контрола, който Главно мюфтийство осъществява при сертифицирането на български фирми.